

ÚJ!

1988.
IV. évf. 8. (15.) szám
Ára: 39 Ft

ötlet

video

magazin

KÉPMAGNÓT NYERHET
AZ INTERVIDEO JÁTEKÁN
(18-19. oldal)

MOKÉP VIDEOTÉKA
VI. Majakovszkij u. 40.

CSAK VIDEÓN! ÉBREDÉS

(Awakening)
színes, feliratos angol kalandfilm
Főszereplők: Charlton Heston,
Susannah York
Rendezte: Mike Newel

Hallgatom a televízió kulturális magazinjában a filmfőigazgatóság illetékesét, aki megnyerő modorban magyarázza, hogy eddig mintha nem ment volna minden tökéletesen, de ezentúl aztán más (értsd: jobb) világ lesz. Vagyis: eddig sem hevert sok film dobozban, csak a rend kedvéért jelölt meg egyet, majd később, ha jól emlékszem, említett még kettőt, amit nem engedtek bemutatni – de ezentúl, érzékeltette, megszűnnek a értelmetlen tiltások, legfeljebb csak a pénzsűke s a politikai, erkölcsi korlátok szabnak gátat a filmkedvelőknek.

Ez nagyon örvendetes dolog. Csakhogy a polcomon ott áll amak az amerikai sikerfilmeknek a videokazettája, amit a hazai stúdió már ellátott magyar szinkronhanggal, s bár nincs benne csoportsex, nem szídják benne a szocialista országokat, nem szít faji ellentéteket: valaki megint figyelte és hosszú évekre betiltotta. (A dolog pikantériája, hogy nem találkoztam még képmagnótulajdonossal, aki ne szerette volna be magának az izgalmas, sci-fibe hajló filmet.) Szintén hiányzott az illetékes büszke felsorolásából az a színvonalát tekintve ugyan gyermekes film, amely a japán–kínai háború idején játszódik, egy női fogolytáborban. Ezt már feliratozták, mire eltűnt a nézők szeme elől.

Az ember szívébe melegség költözik, ha illetékeseket hall beszélni. Nyilatkozatok dolgában már lassan világszínvonalon vagyunk. Immár jó lenne egy kicsit kevesebb beszédeli hallani, inkább tetteket kellene a gyakorlatban véghezvinni. Mondjuk, végre megegyezni abban, hogy ami nem sérti az ország politikai érdekeit, nem buzdít embertelenségre, abba semmiféle illetékes ne szóljon bele. Mert nem lehetséges, kedves illetékes, hogy ahhoz, mit néz a szomszéd, meg én, pucér nőket, kalandfilmeket művészeti alkotásokat, ahhoz bizony semmi köze nincs?

Biró Zoltán

video

ötlet

magazin

VIDEO VILÁG

Monopod – egy lábú állvány ...	10
Mellállvány ...	10
Edítálás Video 8-ról VHS-re ...	11
Cannon E 70 kamkorder ...	11
Cannon J8 × 6 BIE objektív ...	11
Stadiflex ...	12
Videokép-nyomtató ...	12
Az LCD-képernyő jövője ...	13
Mikrofontartó rúd ...	13

TESZT ÉS TECHNIKA

Nyeli a pénzt ...	14
Konkurencia nélkül ...	15
Kamerasuli IV. ...	20
Csatlakozók és csatlakozások ...	26
A jövő (vagy már a jelen) videója ...	43
Négy lépésben a VHS-kől az S-VHS-ig ...	45
Videospion ...	46

FILMGLÓBUSZ

Taxival Cairóba ● Barnum ● Szállj le a nőmről ● Távoll Rosenheimtől ...	4
Imigyen szólt Bellavista ● Jó reggelt Babilon ● Mostoha-apa ● Superman IV. ...	6
A rajzfilm történetéből 4.	38

HÁZUNK TÁJA

Video-vízizók ...	29
Forgatások ...	30
Esti dal ...	31
Új árak ...	31
Sikerlista ...	31
Csepelen is Sky ...	32
TVideo címek ...	32
Video és Világkiállítás ...	32
Utazás és kaland ...	32

VÁSÁRLÁS

Böngésző ...	34
EVIKI csatlakozók ...	35
Az Orion meglepetése ...	36
Skála-skála ...	37
Videoon=Thompson ...	37
Keres-kinál ...	37

KISLEXIKON

9

Az Ötlet hetilap magazinja • Felelős szerkesztő: Horváth Béla
Szerkesztő: Biró Zoltán • Művészeti szerkesztő: Kerék Antal
Képszerkesztő: Kicsi Árpád • Olvasószerkesztő: Berkes András
Szerkesztőség: Budapest XIII., Jász utca 103-105.
Lévélcím: Budapest 1986 • Telefon: 203-803, 203-804 • Telex: 22-7363
Kiadja az Ifjúsági Lap- és Könyvkiadó Vállalat
Felelős kiadó: dr. Király G. István igazgató
Kiadóhivatal: Budapest VI., Révay u. 16.
Kossuth Nyomda, Budapest 88.0566 • Felelős vezető: Bede István vezérigazgató
Terjeszti a Magyar Posta
Címlap: Prohászka Imre
HU ISSN 0237-5141

Szállj le a nőmről!

(HE'S MY GIRL)

Két állástalan muzsikusz szemtanúja egy gyilkosságsorozatnak. A gengszterek bosszújától csak úgy tudnak megmenekülni, hogy női zenészeknek öltöznek, s egy hajón Miami-ba utaznak. Közben persze megannyi komikus kaland vár a csupa nőkből álló nagyzenekar két férfitagjára – s ezek közül csak egy a bombaszép, szőke lány iránti szerelmük. Ugye ismerős a történet? A *Valaki forrón szereti* című film, Jack Lemmon, Tony Curtis és persze Marilyn Monroe főszereplésével a filmtörténet klasszikusa lett. Az egykori filmsiker modernizált változata tavaly készült el az USA-ban, David Hallyday – a veterán rockszár, Johnny Hallyday fia – zenéjével és főszereplésével. Az alapötlet még mindig remek, a zene jó, a humor és a főszereplők sajnos az 1959-ben forgatott filmmel jóval gyengébbek.

Brian és fekete bőrű barátja elhatá-

rozzák, hogy igazi rocksztárok lesznek, de mint jól tudjuk, tíz tinédzser közül legalább nyolc erre vágyik. Hogy karrierjüket egyengessék, különös trükköt eszelnek ki: a néger fiú lányoknak maszkírozzák. Los Angelesbe, a West-Coast zene fővárosába utaznak, ahol Morgan, a nagyhírű rockmenedzser felfedezi az új sztárokat: a fekete szexbombát és szőke társát. A bajok akkor kezdődnek, ami-

kor a menedzser az üzleti kapcsolatnál többet akar, s elhatározza, hogy megszerzi magának a varázslatos szemű, ébénfekete szépséget...

USA, 1987

Főszereplők: David Hallyday, T. K. Carter, Misha McK

Rendezte: Gabrielle Beaumont

86 perc

(OUT OF ROSENHEIM)

Távol Rosenheimtől

Úgy tűnik, hogy az elmúlt évek egyik legsikeresebb filmje, a *Távol Afrikától* sem kerülül el sorsát, hiszen erről is készült egy paródiafilm. *Out of Africa* – *Out of Rosenheim*. Tania Blixen, a különleges szépségű asz-

szony helyett itt egy középkorú német, pontosabban bajor háziasszony a főszereplő, aki megunva a férjével való örökös veszekedést, otthagyja a kényelmes rosenheimi lakást, és gyermekeivel az „ígéret földjére”, a kalandokkal kecsegtető Amerikába indul.

Jasmin – mert így hívják a háziasszonyt – éppúgy meg-

szédül új környezetétől, mint Blixen bárónő az afrikai naplementéktől, ráadásul gyermekeivel is egyre több a gond. Lánya, Phylis minden férfit meg akar hódítani, fián, Sal junioron pedig egyre jobban elhatalmasodik a Bach-mánia. Mindent tudni akar róla, mindent meg akar hallgatni, ami összefüggésben áll Johann Sebastian Bachhal.

A precíz, pontos és kínosan rendszerező Jasmin persze állandóan konfliktusba keveredik a lezser, rendetlen amerikai emberekkel, a szabadosabb életformával. Becsületére legyen mondván, ebbe a harcba teljes melleszélességgel „beszáll”, és nem adja fel elveit. Különös, egyszemélyes küzdelemben váratlan segítőtársa akad egy festő személyében, aki portrékat készít a betelepülő német család-ról. A bajor háziasszony arizonai kalandjai – számos helyzetkomikummal és geggel vegyítve – állnak össze „fogyasztható” filmmé.

NSZK, 1987

Főszereplők: Marianne Sagebrecht, CCH Pounder, Jack Palance

Rendezte: Perczy Adlon

108 perc

Imígyen szólt Bellavista

(COSÌ PARLO BELLAVISTA)

Az olasz filmvígjáték valamikor egyet jelentett a zsúfolt nézőtérrel, a megszakadni akaró rekeszizmokkal, az izléses, pikáns erotikával és a gyönyörű tájakkal. Mára ennek írmagja sem maradt – úgy tűnik, az élet ma ennél sokkal nyersebb, brutálisabb, ha úgy tetszik, közönségesebb. Az elegáns humor helyét átvette a „gatyaletolás”, a sejtelmes erotikát pedig naturalis ágyjelenetek vagy semmitmondó érzélgések váltották fel. Eltűntek a nagy egyéniségek is: Vittorio de Sica, Sophia Loren, Adriano Celentano és társaik. Az olasz film nem tesz egyebet, mint másolja a „hollywoodi sémákat”, biztosra akar menni. A Cinecittà, a filmváros, egykori nagy sikerek helyszíne pedig „makaróni-westernnek” forgatásából él.

Luciano De Crescenzo új filmje, az Imígyen szólt Bellavista a régi hagyományokat kívánja felújítani, a sajátos olasz humort a filmszalagra átmenteni. Irodalmi alapanyagul a nagy német filozófus, Nietzsche Imígyen szólt Zarathustra című műve szolgált, amely egyébként füzetek alakjában 1883–84 között jelent meg. A német bölcselő erkölcsstanát a mai korban egy Bellavista nevű, kétes egzisztenciájú úriember hirdeti. A filozofert professzor – aki természetesen életművész is – városról városra járva hirdeti ígéjét kisebb és nagyobb publikum előtt. Ennek lényege, hogy a világ, s így Olaszország is, két részre szakadt: a hideg, kiszámított, üzleties és szentelven Északra és a szenvedélyes, erotikus, emberi Délre – e kettő örök harca az emberiség nagy sorstragédiája.

Bellavista professzor tanításait persze elsősorban Nápoly környékén terjeszti, s hallgatósága büszkén konstatálja, hogy az emberiség jobbk feléhez tartozik. Az igazi konfliktus akkor következik be, mikor feltűnik egy igaz „északi”, dr. Cazzaniga automobilkereskedő személyében, aki az ősz tudós csinos lányára veti ki hálóját. A teória, az érvekkel jól körülbástyázott „bellavistaizmus” órák alatt megdől...

Olaszország, 1987

Főszereplők: Luciano Crescenzo, Renato Scarpa, Isa Danieli

Rendezte: Luciano De Crescenzo

101 perc

Jó reggelt, BABYLON

(GOOD MORNING BABILONIA)

Nicola (Vincent Spano) és Andrea (Joaquim de Almeida) testvérek, egy olaszországi kisvárosban élnek, a századfordulót követő években. A szegénység elől az álmok országába, Amerikába mennek szerencsét próbálni. A toszkánai testvérpár, legyen bármilyen jó kézműves, csak nehezen találja meg a boldoguláshoz vezető utat. 1915-ben aztán megtörténik a csoda, sok csalódás és sikertelenség után végre rájuk bizzák a San Franciscó-i világiállítás olasz pavilonjának építését.

A két fivér legjobb tudását latba vetve, éjjel-nappal a pavilonon dolgozik, s a végeredmény őket igazolja. A nagyszerű építmény felkelti a filmipar pionírjának, Griffithnek az érdeklődését, s rövest munkát is ajánl a két olasznak. Új filmjében egy babilóniai jeleneteh rendel egy trónszékét a gigászt elefánt számára. A különleges trónus a rendező legnagyobb meglepetésére elkészül, de a karrierhez vezető út közel sem olyan sima, mint ahogy azt a két férfi gondolná. A filmgyári kollégák ugyanis intrikákkal

próbálják akadályozni Andrea és Nicola érvényesülését.

Kemény harcok után végül úgy tűnik, mindketten révbe jutnak. Az egyre jobban terjeszkedő filmipar ellátja őket megrendelésekkel, s megtalálják életük párját is. A boldogság azonban csak rövid ideig tart. Andrea feleség a gyermekágyban meghal, és az Egyesült Államok is hadba lép az első világháborúban. Andrea katonaként visszatér hazájába, fivére pedig tovább dolgozik Hollywood díszletei között.

USA–Franciaország–Olaszország, 1987

Főszereplők: Vincent Spano, Joaquim de Almeida, Greta Scacchi, Désirée Becker

Rendezte: Paolo és Vittorio Taviani

118 perc

A mostohaapa

(THE STEPFATHER)

Gyilkosság történik. Összekuszálód-
nak a nyomok. Több gyanusított
igyekszik tisztára mosni magát, s vé-
gül a legártatlanabb szereplőről de-
rül ki, hogy ő a tettes. A néző (a
másfél órás) borzongás és feszült-
ség után megnyugodva hajtja álom-
ra a fejét. A film nem közönséges
horror, inkább az Alfred Hitchcock
nevével fémjelzett művekre emlé-
keztet. Az elején nem is tudjuk igá-
zán, hogy mi történt. Látunk egy vé-
res kést, hallunk egy halk sikolyt...

A „nemes” horror egyik új sikere,
A mostohaapa című film mi mással
kezdődhetne, mint egy totálképpel.
Egy férfi véres kezeit mossa. Ké-
sőbb azonban megtudunk róla egyet
s más, többek között azt, hogy Jerry
Blake-nek hívják, s az átlagameri-
kaikai életét élte mindaddig, mígnem
egy váratlan pillanatban kiirtotta a
családját. Szörnyű tette után egy
másik városba menekül, s ismét
családot alapít. Az igazságszolgá-
latás nem éri utol, így békében éli
életét szerettei körében. A néző per-
sze gonosz és bosszúálló egyben:
várja, hogy megtalálják, de azt is,
hogy újabb vérengzéshez fogjon.
Egyik sem történik meg, s így a leg-
fontosabb kérdés megválaszolatla-
nul marad: miért ölte meg egykori
családtagjait?

USA, 1987

Főszereplők: Terry O'Quinn, Jill Schoelen,
Shelley Hack

Rendezte: Joseph Ruben

85 perc

Superman IV.

Egy csecsemő megmenekül a
Krypton nevű bolygóról, még mi-
előtt az felrobbant. A Földön aztán
nem is tudja, milyen rendkívüli ké-
pessegek birtokosa. Úgy nő fel,
hogy különleges képességeit a
rossz elleni harcra mozgósítja, s
minden cselekedetében az ameri-
kai életforma mellett tesz hitet.

Röviden ebből az alapötletből
fakadt egy nagy sikerű képregény-
sorozat, majd az azt követő Super-
man-filmek sora. Az első Super-
man-filmet 1978-ban Marlon Bran-
dóval forgatták, s a sztár ekkor egy
tizperces jelenéséért 3 millió dollá-
rú kassziszorozott a Warner Stúdió-
tól. Úgy látszik, még így is megér-
te, hiszen a film kasszasikert arat-
ott az egész világon – kivéve a
szocialista országokat. A folytatás
nem késelt, s két év múlva a mozi-
nézők három renegát Krypton-lakó-
és a Superman gigantikus párviad-
alán izgulhattak. (Ezt az epizódot
egyébként a nálunk is ismert brit
filmrendező, Richard Lester je-
gyezte, s a főszereplők között Su-
sannah York és Gene Hackman ne-
ve is feltűnt.)

Nem kisebb sztárokat mozgatott
meg az 1983-ban forgatott harmad-
ik epizód, mint Peter O'Toole-t és
Jackie Coopert. Ebben a részben

pedig egy szintetikus Krypton-lény
„átprogramozza” a kedves és ren-
dítihetetlen Superman jellemét, de
átnok mesterkedése dugába dől
egy szemfüles kisfiú leleményes-
ségén. A legújabb – immár negye-
dik – folytatás az idővel és a törté-
nelemmel együtt halad, hiszen itt
Superman már mint a világbéke
harcosa lép fel. A forgatókönyv
szerint a szuperhatalmak megbé-
kéltek már egymással, s közös ür-
kiserletekkel kívánják birtokba
venni az univerzumot.

Hogy ebben a nagy békében és
egyetértésben mi dolga van egy
vállalkozó szellemű és rendkívüli
képességekkel rendelkező lány-
nek? A válasz egy kicsit különös:
megmenti a képregény hőseit. Er-
ről szól hát a Superman – remélhe-
tően nem utolsó – epizódja, fan-
tasztikus felvételekkel, trükkökkel.
Ismét a régi szereplőkkel, változat-
lan színvonalon.

USA, 1987

Főszereplők: Christopher Reeve, Gene
Hackman, Mariel Hemingway

Rendezte: Sidney J. Furie

90 perc

Csúcsminőség!
**Szuper
technika!**

JVC

Panasonic

SHARP

SANYO

 BASF

ortofon

Candy

Hi-Fi berendezések, videók, kamerák, tv-k, egyedi
műholdvevők, háztartási kis- és nagygépek folyamatosan
megújuló választékával várjuk vásárlóinkat a

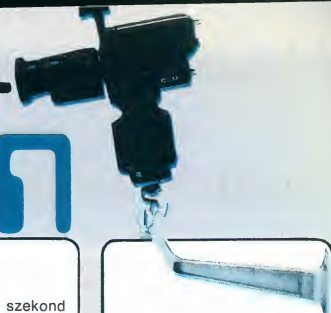
RAMOVILL

devizás bolthálózatában:

Budapest V., Galamb u. 6.
Szeged, Bartók Béla tér 9.
Fonyód, Ady Endre u. 36.

Egyéb hasznos elektromos berendezésekkel és ajándéktárgyakkal állunk konvertibilis valutával rendelkező vásárlóink rendelkezésére.

Kis- Lexikon

AUSBLLENDE

– leblendezés; a fényrekesz folyamatos lezárása felvétel közben, amely a kép elstétetését eredményezi a felvételen

AV-BEMENET

– video- és hangbemenet

AV-INGANGE

– I. AV-BEMENET

AV-INPUT

– I. AV-BEMENET

BEÁLLÍTÁS

– a kamera és a téma távolsága; a téma elhelyezése a képműzőben

BLAUBILD-STUMMSCHALTUNG

– olyan automatikus áramkör, amely az adás vége vagy a videokazettán levő műsor vége után röviddel (kb. 10 perc múlva) kikapcsolja a készüléket.

CHESTPOD (mell-állvány)

– mellre szerelhető, illetve támaszkodó kameraállvány

DIFFUZOR

– objektív elé szerelhető, enyhé életlenséget okozó optikai előtét

DINAMIKUS MIKROFON

– az elektromágneses indukció elvén működő mikrofon; a benne levő mágnes miatt általában nehezebb és az elektromágneses terekre érzékeny

DIOPTRIÁS OKULÁR

– olyan keresőokulár a kamerán, mely állítható annak érdekében, hogy szemüvegesek szemüveg nélkül tudjanak a kamerával dolgozni

DOLLY

– könnyű, háromkerekes, gyakran összecsatolható kocsi, amely a kameraállvány alá szerelhető, és rajta a kamera felszerelt állapotban, sőt néha felvétel közben is gurítható

DRÓT NÉLKÜLI MIKROFON

– olyan kis ható sugarú, jó minőségű adó-vevő rendszer, amelynek adója egy mikrofonnal van egybeépítve, telepes táplálású és hordozható azért, hogy a mikrofonba beszállóknak nagy mozgási szabadságot biztosítson (pl. a színpadon mozgó táncosénekes)

DUBBING (másolás)

I. DUB

EINBLLENDE (fényrekesz-kinyitás)

– a lezárt fényrekesz folyamatos kinyitása felvétel közben adott értékig, amely a felvételen a kép sötétből való előtűnését eredményezi

EINZELNBILDSCHALTUNG

– kockázó lejtátság, I. JOGGING

ELEKTRET MIKROFON

– speciális kivitelű kondenzátormikrofon, amely általában kis méretű, kis tömegű; tipikus példája a kicsi, ruhára csipethető mikrofon

ELEKTRONIKUS SZINKRONRIGÁLÁS

– bizonyos felvételi részek színárnyalatának megváltoztatása elektronikus úton (pl. a rosszul beállított fehéregyensúly miatt); általában a szerkesztéskor történik, az időalapkorrektor (TBC) segítségével

ELEKTRONIKUS VÁGÁS

– I. EDITÁLÁS, SZERKESZTÉS

FERNBEDIENUNG

– I. TÁVVEZÉRLÉS

FÉLKÖZEL

– premier plán és szekond közötti beállítás

FÉLTOTÁL

– szekond plán és totál közötti beállítás

FORGATÁS

– képfelvétel-készítés

FORGATÓKÖNYV

– kész mozgóképműsor (film, video) egymás utáni jeleneteinek és azok kísérőhangjának – általában kéthasábos – leírása

HIGH SPEED SHUTTER

– (nagy sebességű zár) – CCD-s videokamrákon a csökkentett kiolvasási idő, illetve az ezt vezérlő szerkezet neve

JOGGING

– kockázó lejtátság

KABELFERNSEHEN

– kábeltévé

KABELFERNSEHTUNER

– olyan hangolóegység, amely alkalmas a kábeltévé-sávban átvitt csatornák vételére is (a normál tévé-sávok mellett)

KÖZELI

– általában a premier plán vagy ahhoz hasonló beállítások neve

KÜLSŐ SZINKRON

– adott videokészülék saját rendszerétől függetlenül, ahhoz kívülről, másik készülékből juttatott szinkronjel vagy ennek fogadására szolgáló csatlakozó

M-FÜZÉS

– a VHS rendszer jellemző szalagfűzése, melynek során a kazettából kihozott szalag M betűt formáz

MONOPOD

– egy lábú kameraállvány, illetve támaszték

OKULÁR

– a kamerakereső pici monitorát a szemhez illesztő optikai lencse

PREMIER PLÁN

– olyan beállítás, amelynél a képműzőt egy emberi arc tölti ki

REMOTE CONTROL

– I. TÁVVEZÉRLÉS

SHUTTER

– (elektronikus) zár, illetve expozíciós szerkezet

STATION IDENTIFIER (állomásazonosító)

– a tévé- vagy videoképhe bekevert kisméretű név vagy embléma, amely az állomás (stúdió) azonosítására szolgál

SUCHLAUF

– gyorskeresés; a szalagon levő videoanyag gyors megtalálását szolgálja vagy a számlálóállás vagy az indexelés, esetleg az egyes műsorok közötti szünet alapján

SZUPERPLÁN

– nagyon közeli beállítás, melynél pl. egy arc részlete kitölti az egész képműzőt

TAKE

– snitt: megszakítás nélküli (rövidebb-hosszabb) képfelvétel (film vagy video)

TÁVVEZÉRLÉS

– általában infravörös elven, vezeték nélküli működik az otthoni készülékeknek. A professzionális technikában, telepített készülékeknek gyakran alkalmazzzák a vezeték távvezérlést

TECHNIKAI FORGATÓKÖNYV

– a képfelvétel technikai vonatkozásait tartalmazó leírás, amely követi az elképzelt kész műsor fonalát

Monopod – egy lábú állvány

Minden kezdő amatőr mozgóképfelvétel hibája a sok véletlenszerű és cél nélküli mozgás. (Ezt sajnos néha a régebben videózók felvételeiről is el lehet mondani...) Az előírászerű megoldás kameraállvány használat.

Ezeknek az állványoknak általában két alapvető hibájuk van: az egyik az, hogy nehezek, a másik, hogy semmire sem használhatók a statikus beállításokon kívül. Elég, ha hozzáérünk az állványra szerelt kamerához, az máris mozdul, lötyög, ugrik. Ezenkívül a tipikus amatőr videofelvétel körülményei ritkán teszik lehetővé a többszemélyes, stábszerű munkát, ahol arra is jut erő, hogy a kameraállványt felszereljük. Ezért a legtöbb videós nem használ állványt. Az eredmény a fent jelzett, bizonytalan kameravezetés.

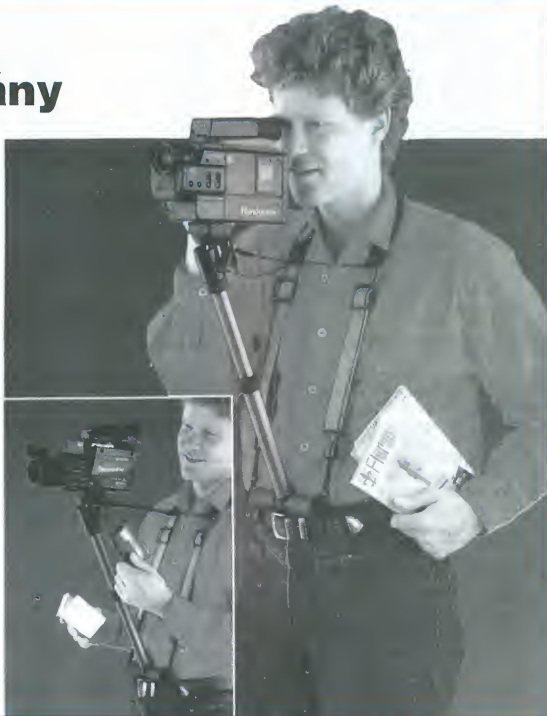
Sokat javíthatunk felvételeink kameramozgásain egy egyszerű, egy lábú kameraállvány segítségével. Ez a monopodnak nevezett szerkezet tulajdonképpen egy teleszkópszerű cső, amelynek a végére rászerezhető a kamera. Igen jó szolgálatot lehet olyankor, amikor viszonylag hosszú snittekett kell felvennünk kézből, vagy a varió tele állásában kell dolgoznunk. Nyilván ilyenkor is mozog a kamera, de mivel súlyát a monopod viseli, kevésbé görcsös a mozgás. Előnye az, hogy könnyű, egy pillanat alatt felállítható, kis helyen is elfér, gyorsan lehet vele helyet változtatni. Esetleg a földre lehet szúrni. Tömegben pedig – a fejünk fölé nyújtva – a sokszor igen hálás felső gépállásból készíthetünk felvételt. És végül: olcsó, egy kiszolgált fotósállványból házilag is előállítható.

Mellállvány

Az ábrán látható, mellre szerelhető kameraállvány ugyancsak arra szolgál, hogy a kézből történő videofelvételek mozgásai szebbek legyenek. Nagy előnye, hogy ha szükséges, mindkét kéz szabadon maradhat, ami az egy-személyes munkánál néha sokat segít (pl. kazettacsere, akkucsere), és semmit sem kell a földre tenni. Persze felvételkor jó, ha mindkét kézzel fogjuk a kamerát.

Hátránya, hogy hozzánk van rögzítve a kamera (vagy a karkorder), és kissé körülményes a gépállást változtatni. Az állandó szemmagasságból készített felvételek sora pedig egy idő után unalmas. A testhez rögzítés azért is hátrányos, mert a könnyű kamerák és karkorderek a test legkisebb rezdüléseit is átveszik, ami különösen statikus leállításoknál, tele állásban zavaró.

Editálás Video 8-ról

A VHS sikerét mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy a Sony is megkezdte gyártását. SLV-202 típusú asztali készüléke alkalmas vágásra, és ezzel megleremeltette a V 8 utómunkálati lehetőségét a VHS irányában. Ez eddig csak a Beta és a U-Matic felé volt lehetséges, azonban mindkettő kiszorulni látszik a képrögzítés formátumai közül. Maga a V 8 is stagnál, annak ellenére, hogy számos előnyös tulajdonsággal bír. A Sony döntésében nyilván a V 8 népszerűsítése is szerepet játszik.

Arról van szó, hogy a V 8 formátumban készített felvételt a CCD-V90 E típusú karkorder és az SLV-202 segítségével meg lehet vágni. Ehhez persze kell egy editáló távvezérlő. Az RM-E 100-at használják erre, amely az említett V 8-ról Betára, illetve U-Maticra való editálást szolgálta korábban. E három készülék segítségével csaknem profi módon tudunk editálni; még olyan kényelmi szolgáltatások is könnyítik a munkát, mint a nyolc lépé-

VHS-re

Canon E 70 kamkorder

sig programozható automatikus editálás.

Ugy tűnik, pillanatnyilag ez a legegyszerűbb és fajtálagosan a legolcsóbb VHS műsorkészítési egység. A CCD-V 90 E kamkorder kb. 4000 márká, az SLV-202 1400 márká és az RM-E 100 típusú szerkesztő távvezérlő 500 márká, így összesen mintegy 8000 márkának megfelelő összegért komplett VHS vágási lehetőséghez jutunk. Összehasonlításképpen: szinte ugyanennyibe kerül egy hagyományos VHS editáló szet felvevő gépe.

Komoly hátránya persze az összeállításnak a kétféle formátum keverése. Az említett 6000 márkás összezeteg meg kell tolnani egy asztali V árárt – mert muszáj lesz az editáló egy viszonylag drága kamkorderen illik. Egy monitoron editálni keserves: még egy kell a lejátszó gép számára is.

A megoldás akkor lenne az igazi, ha az editálás szuper VHS-re történhetne. Mivel ez semmiféle rendszertechnikai módosítást nem igényel, remélhetőleg hamar megvalósul.

„Hölgyeknek” – így hirdetik a szóban forgó kamkorder, amely V 8 rendszerű és E 70 névre hallgat. Tervezői arra törekedtek, hogy a lehető legegyszerűbben kezelhető és könnyű legyen. Valóban: egy tolókapcsoló elmozdításával a szerkezet felvételekre kész; súlya kazettával és akkuval együtt 1,35 kg. Minden automatikus, csak a fókuszautomatika kapcsolható ki.

A felvétel kezdetekor kezelőjének csak azt kell eldöntenie, hogy normál vagy felezett üzemmódban kívánja-e a felvételt készíteni. Ezt egyébként (sok más adattal együtt) a keresésben ellenőrizheti. Fel- és lezúzás, ellenfénykapcsoló, 1/1000 másodpercig csökkenthető expozíció, inzerálás és visszajátszási lehetőség segíti a jó képalkotást. Kockázó felvételt is tud a gép: 10, 20 vagy 60 másodpercenként képes egy-egy félképet felvenni.

Nagyon érzékeny, még rossz világítás mellett is kielégítő felbontású és elfogadható színes képet ad. A hangátviteli tartomány 13 kHz-ig terjed, azonban felvételt akkor a hang nem ellenőrizhető, mivel nincs fejhallgató-

csatlakozója. A kereső nem állítható, de kicsérélhető ilyenre. A mellékelt akkumulitól egyszerre két akkut is tud tölteni.

Ez a készülék azok számá-

ra (és nemcsak hölgyeknek) hasznos, akik zúros körülmények között, gyorsan kívánnak felvételeket készíteni. A gép ára mintegy 3000 márká.

Canon J8 x 6 BIE objektív

A kisméretű és egyre jobb képminőséget nyújtó amatőr kamerák és kamkorderek teljesítménye jelentősen növelhető lenne, ha nagyobb teljesítményű objektívvel lehetne használni őket. Eddig azonban minden ilyen kamerát egyszerű, hatszoros varioobjektívvel láttak el. Az ok: a költségek. Egy ilyen optikai szerkezet gyártása, szerelése több szakértelmet és kézi munkát kíván, mint a kamera elektronikus áramkörének előállítását. Célszerűnek látszik tehát ezen is takarékoskodni.

A szuper VHS technikával javult a rögzítés minősége is, és ez megnövelte az igényeket a kamerákkal szemben is. Erre a kívánságra válaszolt a japán Canon cég a képen látható objektívkonstrukcióval. Legmeglepőbb adata: a minimális optikai távolság a témától nem egészen 30 centiméter. A fókusz távolság 6–48 mm között változtatható, azonban egy beépített extenderrel megduplázható, és így 96 mm-ig kiterjeszhető.

Figyelemre méltó az is, hogy közeli beállításban a látószög igen nagy: 72,5 fok. Ezek a paraméterek kiválóan alkalmasak teszik a szűk helyen vagy tömegben történő felvételekhez. A látószög 48 mm-es állásnál 10,5 fok, az extender használatával 12 mm-nél 36 fok, 96 mm-nél (tele állás) 5,2 fok. A maximális relatív apertúra 6–33 mm közt f 1,7, 48 mm-nél f 1,9.

Steadicam

- testre szerelhető profi kameraállvány

A kézből, állva történő kameravezetés bizonytalanságainak kiküszöbölésére a profik is régóta keresték a megoldást. Egy Carrett Brown nevű amerikai operátor megtalálta. Steadicamnek nevezett szerkezete olyan mozgási lehetőséget biztosít az operátornak, amilyen eddig elképzelhetetlen volt. A találmány 1976-ban általános meglepetést keltett, és Oscar-díjjal jutalmazták.

Három fő része van: a „mellény”, a tartókar és a kameravezérlő egység. Bármilyen kamera felszerelhető rá (filmkamera is), mert a kiegyensúlyozás egyedileg történik. Ebben az operátor testtömege is szerepet játszik. A felszerelés és beüzemelés általában jó egy órába telik.

A vele való munka nem magától értetődő; azt mondják, éppúgy tanulni kell, mint a biciklizést. Ezek után viszont szinte teljes mozgási szabadságot kap az operátor – már amit a kb. 25 kilós súly és az operátor testi erőnléte lehetővé tesz. (Ez a huszonöt kiló magában foglalja egy profi kamera súlyát is.) Lépcsőn vagy egyenetlen terepen futó szereplők követése a kamerával ezt ideig elképzelhetetlen volt.

A Steadicam lehetővé teszi az ilyen és hasonló mozgásokat. Természetesen ilyenkor nem lehet a keresőbe nézni, így a képkivágás ellenőrzésére egy pici, nagy fényerőjű monitor szolgál, amely deréktájban van a szerkezetre szerelve. A Steadicam mozgásra készült: állóképet, statikus beállítását vagy lassú kameramozgást éppúgy nagyon nehéz vele megvalósítani, mint nélküle.

Az NSZK-ban mintegy ötven Steadicam van; használatát külön tanfolyamokon tanítják. Meg kell mondani, hogy a Steadicam elsősorban a hagyományos profi kamerák hordozására szolgál. Ahogy a technika fejlődik, a kamerák és kamorderek egyre könnyebbek lesznek, így ezeket a kameratarató szerkezeteket is át kell alakítani. A kisebb kameratömeg feleslegessé teszi a masszív kiegyensúlyozó rugókat és tömegeket, ugyanakkor érzékenyebbek kell lennie a csillapításnak. A tömeget arányosan csökkenteni kell, ezért nehezebb kellően stabil és merev szerkezeteket kialakítani.

A fejlesztés sok helyen folyik, és ennek eredményeként megjelentek az első könnyű, csillapított fejű kameraállványok. Egy ilyen látható melléléklet ábránkon, amely a nyugatnémet Cullmann cég terméke. Az állvány mindössze 1,6 kg, a rá szerelhető kamera pedig 8 kilogramm lehet. Ára kissé borsos: 900 DM

Videokép-nyomtató

Bizonyos alkalmazásokban elengedhetetlen, hogy a videoképet az elektronikától függetlenül megkaphassuk (orvosi, tudományos, oktatási célokra, számítógépes programok kinyomtatására stb). Ilyenkor fényképfelvételiszoktak a képernyőről készíteni. A képernyőről való fotózás azonban nehézkes, és az eredményre várni kell.

A Mitsubishi itt látható készüléke megoldja ezt a problémát. A fekete-fehér nyomtató két változatban létezik, a kettő közt lényegében csak annyi a különbség, hogy a nagyobb négyeszer akkora képet nyomtat, mint a kisebb. A szürke tónusok számát 2-től 64-ig lehet változtatni. Mód van negatív kép kinyomtatására is. A készülék kezelése egyszerű, mert a legtöbb beállítás automatikusan történik. RGB jeleket is tud fogadni.

A P-61U és P-71U típusjelű két készülék NTSC rendszerű. Remélhetőleg hamarosan az európai norma szerinti nyomtatók is kaphatók lesznek.

Az LCD-képernyő jövője

Már több alkalommal adtunk hírt a folyadékkristály-képernyős lapos tévékről. Ezek egyelőre csak három hüvelyk képátlómérettel készülnek színes kivitelben. Ugyanis minden képpont visszaadásához egy parányi piros, egy kék és egy zöld fényemítő diódát kell egymás mellé integrálni. A méretek növelésével ez egyre nehezebb. A hírek egymásnak ellentmondók: japán konstruktőrök állítják, hogy a nagyobb méretű lapos képernyők kifejlesztéséhez legalább 4-5 év szükséges; mások már látják – ugyancsak Japánban – működő tíz hüvelyk (kb. 25 cm) átlójú lapos LCD-képernyős tévét.

Akárhogy is van, a kicsi színes, lapos tévék igen sokoldalúan használhatók. A videósok szempontjából elsősorban mint színes kontrollmonitor jöhet szóba, mert a kamerára lehet szerelni. Akkor hát miért nem készül kamera vagy kamkorder színes elektronikus keresővel? Ennek csak az lehet az oka, hogy a gyártást a fent em-

lített háromcolos méretekre dolgozzák ki. Aki ismeri az integrált félvezetőgyártást, tudja, milyen bonyolult technológiai lépéseket és ezeket megvalósító gépsorokat kíván.

Igen valószínű azonban, hogy hamarosan lesz videokamera színes keresővel. A kis méretű lapos képernyők to-

vábbi alkalmazásokra számíthatnak mindenhol, ahol adatokat és változó információkat kell kijelezni: gépkocsik műszerfalain, számítógépeken,

távközlési eszközökön, ipari rendszerekben.

A képen a Panasonic TC-L3 típusú készüléke látható.

Mikrofontartó rúd

Az amatőröknek szánt kamerák és kamkorderek beépített mikrofonjai a legtrikább esetben képesek a kívánt hangot megfelelő minőségben és szinten felvenni, viszont meglehetősen jól visszaadják a legkisebb zörejt vagy suttogást is, ami a kamera közelében hallatszik. Sok – egyébként képileg kiváló, sőt pótolhatatlan – videofelvétel a hang elégtelensége miatt nem használható!

A képen látható megoldást „ösdíók óta” alkalmazza a professzionális technika, és a segítségével a legtöbb esetben kifogástalan hangot lehet felvenni, még akkor is, ha a hangszint beállításra nem keverőpultot keresztül történik (amit egy további személynek kell kezelnie), hanem ezt a feladatot a

kamera (kamkorder) automatikájára bizzuk.

Mindössze egy hosszú, könnyű rúdra van szükségünk. Ilyet – akár műanyagból, akár bambuszból – bő választékban kaphatunk a horgásboltokban. A rúd végére fel kell szerelni a mikrofon tartószerszemetét, és ezzel készen is vagyunk. Jó, ha a rúd több részre szedhető szét, mert könnyebb a szállítása. A mikrofont mindig szélszivaccsal használjuk, amely ez esetben inkább a mechanikai sérülésektől védi a mikrofont.

A gép használatánál némi ügyességre is szükség van, mert a mikrofon általában nem kerülhet a képhe. A mikrofonosnak tehát gondosan kell figyelnie az operátórra, hogy ezt a hibát elkerülje. Célszerű elektrét kondenzátormikrofont használni, kis súlya miatt, mert hosszú snitteknlé a mikrofon tartása igen fárasztó lehet.

TESZT

Nyeli a pénzt

nál figyelembe kell venni, hogy hordozható készülékről lévén szó, az útközbeni filmezésnél a hőmérsékleti és légnedvességi körülmények jelentősen változóak, ami a szalaganyagot komoly igénybevételnek teszi ki.

a VHS-C videokazetta, amely az előző számban közölt VHS-C karkorder tápláléka. Sajnos a teszthez kazettákat hazai piacról nem tudunk beszerezni, mert csak elvéve, egy-egy maszek bizományosnál fordul elő, állami kereskedelmi forgalomba nem került, mint ahogy a karkorder sem. A kazettatesztet az NSZK-beli Video Magazin szakemberei készítették.

Mint ismeretes, cigarettásdoboznál alig nagyobb szerkezetnek a segítségével nyílt lehetőség arra, hogy a VHS-hívek számára hordozható formátumú karkordert készítsenek, aminek felvett anyaga egy adapter segítségével bármely normál videomagnón lejátszhatóvá vált. Érdekes módon a kazettagyártók közül csak néhány ért a nagy tudományhoz, a VHS-C kazetták gyártásához.

A Video Magazin az üzleteket járva tizenegyféle céget tudott felfedezni, akikből 14 különböző kazetta került a laboratóriumba a gyakorlati tesztre. Az első tapasztalat, amit észűrték, hogy az elmúlt évhez képest az árak jelentős mértékben csökken-

tek, mert tavaly 20 DM alatt nemigen fordult elő szalag, ma azonban már 11–20 DM között helyezkedik el valamennyi. Az árakban az egyes üzletekben jelentős különbségeket lehet tapasztalni, ami akár 60%-ot is kitehet, mert ugyanaz a szalag, ami az egyik helyen 11 márkába kerül, a másikon lehet 25 DM is. Az ártól függetlenül mindegyik 44 méternyi szalagot rejt magában, sajnos az adott szalagvastagság mellett többet nem lehet egy kazettába belepréselni. Ez a mennyiség 30 percnyi játékidőnek felel meg (long-play üzemmódban 60 per). Ha vékonyabb szalaggal töltenék meg, az már az üzembiztonságot veszélyeztetné. Ennél az alkalmazási mód-

Hogy miért kerülnek ezek a kis kazetták olyan sokba, azt csak részben magyarázza, ha megnézzük a feltüntetett hangzatos kifejezéseket: „Extra High Grade”, „Super-HG”, „XHG-Professional” stb. Ezek mind arra utalnak, hogy a gyártók csak jó minőségű anyagokkal töltik meg a minikazettákat. De ez csak részben indokolja a magas árakat, nyilván közrejátszik az újdonság varázsa is.

Hogy mit takarnak az árak: irány a mérőlabor. Fontos mérőszám a jel/zaj viszony, ami annak a mértékét fejezi ki, hogy a képjel mennyire emelkedik ki az elkerülhetetlen szalagzajból. Igen jelentős különbségek mérhetők. A legjobb szalagok – TDK Extra-HG, TDK HD-X Professional – négy dB-lel emelkednek a sereghajtók fölé (JVC HG, Hitachi SE). A 4 dB-lel több zaj a gyakorlatban egy jó eredeti felvételt és egy szerény má-

solat közti különbségnek felel meg. Tekintettel arra, hogy a kamerával felvett anyagot a legtrikább esetben használjuk fel egy az egyben, mert minden esetben vágni kell (ami másolással jár), a jó jel/zaj érték rop-

pant fontos. Hogy a csúcseredmények mennyire tartóhatók, azt a Fujinál, a Scotchnál és a Panasoncnál tapasztaltak mutatják. Az ugyanazon típusból kivett mintákon mért 0,8–1,2 dB-es különbségek nagyon nagy szórást mutatnak, és ezek legkésőbb a másolásnál feltűnően a képen is jelentkezni fognak.

A dropoutok lyukak és hibahelyek a szalag felületén, melyek a képernyőn fekete vagy fehér villanások formájában vehetők észre. Mintaszérien viselkedett a dropout-teszt során a BASF és a TDK, ellenben a Panasonic és a Scotch szalagoknál kétszer annyiszor jelzett riadódt a dropoutszámoló. Felmás, hol jó, hol pedig gyenge eredményt volt tapasztalható a Fuji, Agfa, JVC és Maxell szalagoknál.

Mikroszkópfelvétel mutatja (lásd Video 6. sz. 29. o.), hogy látszólag semmitmondó hibákból milyen súlyos károsodások keletkezhetnek. Az egyik Panasonic mintánál a videofej megakadt a szalagfelület egyenetlenségein és széles sávban mély barázdát gyalult a felületbe. A mini-dropoutok, amelyek a képen alig láthatók, a hangban még okozhatnak észrevehető jelenségeket, így a JVC Super Pro

Konkurencia nélkül!

Az első S-VHS-C kazetta tesztje

Felmerül a kérdés, hogy mi az, ami még javítható a VHS vagy a VHS-C készülékek számára készült szalaganyagokon. A választ egy FUJI S-VHS-C kazetta első tesztje adja meg azzal, hogy a képen még kevesebb zaj tapasztalható. A jel/zaj viszony mérőszámával az S-VHS szalagot összehasonlítva a legjobb kazettával, 1,6 dB-lel jobb értéket kapunk, ami óriási eredmény. Az S-VHS szalag készítésénél az elemi részeket még finomabbra és jobban elosztatva viszik fel a hordozóra, ezáltal javul a szalag-fej kontaktus, illetve a jel/zaj viszony, valamint a frekvenciaátvitel.

Tekintettel arra, hogy a S-VHS-C kazetta speciálisan az S-VHS formátum számára készült, a hagyományos VHS videokészülékek az előnyeiket nem mindenben tudják kihasználni – a színminőségénél a más munkapont-beállítás miatt csak átlagos, 3–4 dB-es magashang-kiemelés mutatkozik –, a jel/zaj viszonyban azonban jelentős javulás érezhető, ami különösen a másolásnál romlásnál vezet észre. Az S-VHS-C szalag az NSZK-ban is csak a közeljövőben kerül forgalomba, Amerikában azonban már kapható.

FUJI S-VHS-C: minősítés:

- nagyon jó (86),
- kép jó (34),
- hang jó (15),
- dropout: nagyon jó (9),
- labormérések: nagyon jó (28).

Az értékelés a teszt szempontjai szerint készült, tehát VHS-C szempontokból.

és az Agfa High Color hangmérései során több esetben tapasztalható volt jelentős pattogás, kihagyás.

A VHS-C készülékek hangja csak táskarádió nivójú ugyan, mert csak a szalag szélére, egy ceruzavonásnyi sávra veszi fel a gép, mégis vannak hallható különbségek. Azonos színvonalú volt a teszt során vizsgált szalagok többsége. Az átlagnál alacsonyabb színvonalú volt a BASF, Hitachi és a JVC SHG, két dB-lel gyengébb magashang-átvitelével. Jobbak voltak viszont a TDK mintái, amelyek mindkét típusa jó felvételi készséget mutatott frekvenciament és szalagzaj szempontjából. Hallhatóan zajosabb volt a Hitachi és a JVC HG, ami a megvalósítási teszt értékelésénél is megnyilvánult azzal, hogy az utolsó helyre kerültek. Kimondottan jónak

minősült a két TDK kazetta, a Fuji és a Panasonic.

Az utolsó állomás a nézési teszt volt a Video laborjában kamerával felvett anyagokkal és generátor által szolgáltatott jelekkel. A bírálók egységes véleménye az volt, hogy a VHS-C kazetták képminősége egyenértékű a legjobb VHS kazettákkal. Még a legrosszabb VHS-C kazetta is van olyan, mint a normál VHS szalagok között a jó közepes, azonban a filmezés során mégis számít minden csekélység, mert a vágás folyamán jelentős minőségromlást eredményez. Összesítve a teszt eredményeit: kilenc „jó” mutatja az egységes választékot, s csak két „kielégítő” rontja az összképet.

AGFA

HIGH COLOR
VIDEO
EC-30 VHS

AGFA HIGH COLOR:
minősítés: jó (74),
kép: jó (30),
hang: elégséges (12),
drop-out: jó (7),
labormérések: nagyon jó (25).
Ára: kb. 15 DM.
Plusz: nagyon jó kép és hang jel/zaj viszony, jó képminőség.
Minusz: drop-out érzékelhető a hangban, kirívó gyártási szórás a drop-out eredményekben.

FUJI SUPER HG:

minősítés: nagyon jó (81),
kép: nagyon jó (33),
hang: jó (15),
drop-out: jó (7),
labormérések: jó (26).
Ára: kb. 16 DM.
Plusz: nagyon jó kép és hang jel/zaj viszony, jó képminőség, viszonylag mérsékelt áron.
Minusz: feltűnően magas gyártási szórás a jel/zaj értékeknél.

FUJI

BASF SUPER HG:

minősítés: jó (70),
kép: jó (28),
hang: elégséges (11),
drop-out: kitűnő (10),
labormérések: jó (21).
Ára: kb. 17 DM.
Plusz: a teszt során tapasztalt legkisebb drop-out értékek, jó hang jel/zaj viszony.
Minusz: mérsékelt magashang-érzékenység, magas ár.

JVC
EC-30 HG
DYNAREC
HG

JVC HG:

minősítés: elégséges (60),
kép: elégséges (25),
hang: elégséges (10),
drop-out: jó (7),
labormérések: elégséges (18).
Ára: kb. 11 DM.
Plusz: alacsony ár, törésbiztos műanyag tok.
Minusz: a teszt leggyengébb résztvevője.

PHILIPS XHG:

minősítés: jó (66),
kép: jó (28),
hang: elégséges (11),
drop-out: jó (7),
labormérések: jó (20).
Ára: kb. 16 DM.
Plusz: jó kép és hang viszony.
Minusz: gyenge hangjellemzők.

PHILIPS

MAXELL HGX GOLD:

minősítés: jó (74),
kép: jó (30),
hang: elégséges (12),
drop-out: elégséges (6),
labormérések: nagyon jó (26).
Ára: kb. 17 DM.
Plusz: nagyon jó kép jel/zaj viszony.
Minusz: az ár és a drop-out értékei viszonylag magasak.

JVC
EC-30 SPRO
DYNAREC

JVC S PRO:

minősítés: jó (74),
kép: nagyon jó (32),
hang: elégséges (11),
drop-out: jó (7),
labormérések: nagyon jó (26).
Ára: kb. 16 DM.
Plusz: nagyon jó kép és hang jel/zaj viszony, törésbiztos műanyag tok.
Minusz: drop-outos hang, feltűnően magas gyártási szórás a drop-out értékeiben.

HITACHI SE:
minősítés: elégséges (57),
kép: elégséges (23),
hang: elégséges (9),
drop-out: jó (7),
labormérések: elégséges (18),
Ára: kb. 13 DM.
Plusz: olcsó ár
Minusz: átlag alatti kép- és hangjellemzők.

TDK HDX-PRO:
minősítés: nagyon jó (84),
kép: nagyon jó (33),
hang: jó (14),
drop-out: nagyon jó (9),
labormérések: kitűnő (28).
Ára: kb. 20 DM.
Plusz: a második legjobb eredmény a jel/zaj viszonyban, jó magashang-érzékenység, nagyon jó drop-out értékek.
Minusz: a TDK EHG-vel összehasonlítva alig észrevehető minőségi javulás, túl nagy árkülönbség mellett.

KODAK XHG:
minősítés: jó (77),
kép: jó (31),
hang: jó (13),
drop-out: jó (8),
labormérések: nagyon jó (25).
Ára: kb. 20 DM.
Plusz: nagyon jó kép és hang jel/zaj viszony.
Minusz: árához képest korántsem olyan magas műszaki jellemzők, magas gyártási szórás a drop-out értékekben.

PANASONIC SHG:
minősítés: jó (76),
kép: jó (30),
hang: jó (14),
drop-out: elégséges (6),
labormérések: nagyon jó (26).
Ára: kb. 14 DM.
Plusz: nagyon jó kép és hang jel/zaj viszony, kedvező ár.
Minusz: magas a gyártási szórás a jel/zaj viszony és a drop-out értékeinél.

SCOTCH EXG:
minősítés: jó (74),
kép: jó (30),
hang: elégséges (12),
drop-out: elégséges (6),
labormérések: nagyon jó (26).
Ára: kb. 15 DM.
Plusz: nagyon jó kép- és hang jel/zaj viszony.
Minusz: magas gyártási szórás a jel/zaj viszony értékeinél, átlag alatti drop-out értékek.

A tesztelés során az egyes jellemzőket eltérő mértékben vették figyelembe: a kép 40%, a hang 20%, a drop-out 10%, a laboratóriumi mérések pedig 30% értékkel; tehát a pontozási rendszerben az elérhető pontszám maximálisan 100, de az egyes mutatókat külön-külön is minősítették.

JVC SHG:
minősítés: jó (66),
kép: jó (27),
hang: elégséges (11),
drop-out: jó (7),
labormérések: jó (21).
Ára: kb. 13 DM.
Plusz: kedvező ár, többszörös műanyag tok.
Minusz: csak átlagos kép és hang jel/zaj viszony, gyenge magashang-érzékenység, a drop-outok feltűnő gyártási szórása.

TDK EHG:
minősítés: nagyon jó (83),
kép: nagyon jó (32),
hang: jó (15),
drop-out: nagyon jó (9),
labormérések: nagyon jó (27).
Ára: kb. 15 DM.
Plusz: a legjobb jel/zaj viszony értékek, jó magashangérzékenység, nagyon jó drop-out eredmények. Minőségéhez képest kedvező ár.
Minusz: nem tapasztalható.

Karácsony kép-magnót nyerhet!

Új kölsönző

Nemrég kezdte meg működését a hazai videopiacaon az új cég, az INTERVIDEO. Ezekben a napokban már három fővárosi üzletében lehet kölcsönözni magyar felirattal, elsősorban amerikai és angol filmeket. A vállalat tervei szerint még az idén az ország nyolcvan pontján bérelhető majd műsoros kazetta Budapestben és vidéken. Központi videoházuk a Lenin körút 22-ben nyílt meg, ezen kívül a Váci utca 34. és a Mártírok útja 35-37. szám alatt is lehet majd kölcsönözni. 1-1 kazetta napi bérleti díja 80-120 Ft + ÁFA.

Az idén nyáron, többéves előkészületet követően alakult meg az INTERVIDEO vegyesvállalkozás, mely 51 százaléka magyar tulajdonú. A házi alapítók a Keravill, az Artex, a Magyar Filmintézet, a Művelt Nép és a Magyar Hitel Bank Rt. A három külföldi tag mind londoni székhelyű: az IBB Art Collections Limited, a NEW VID New Videos and Publishing International Co. Ltd., valamint az International Bullion and Metal Brokers Limited. Az angol cégek szerződéses kapcsolatban állnak az egyik legnagyobb amerikai filmvállalat európai érdekeltségével, a videopiacaon megjelenő – a filmeknek gyakran olaszható – forgalmazóval, a WARNER HOME VIDEO Inc. céggel. Az INTERVIDEO az angol tagok révén így hozzájárhat az e cégek által terjesztett színes filmekhez, beleértve a legújabbakat is, s a nemzetközi tapasztalatokat is átvéve világszínvonalú eladás és kölcsönzési hálózat létrehozásában működhet közre Magyarországon.

Játékra hívja az INTERVIDEO Nemzetközi Film- és Video Gyártó és Forgalmazó Kft. a Video Magazin olvasóit!

Milyen filmet látna Ön szívesen videokazettán?

Az INTERVIDEO több ezer nyugati filmből választhatja ki azokat, amelyeket a képmagnótulajdonosok a cég videotáribaól kölcsönözhetnek. Segítsen a választásban! Ezen az oldalon ötven különböző film címét találhatja az olvasó. Jelölje meg azt a hármat, amelyet, ha tehetné, mindenképpen megnézne! Kérjük, hogy a kiválasztott filmek sorszámaát a jobb alsó sarokban látható címke három négyzetébe írja be, és nevének, címének feltüntetésével, a címkét kivágva, nyílt levelezőlapra felragasztva, 1988. november 30-ig küldje el a következő címre: INTERVIDEO Kft. Budapest XII., Mátyás király u. 50/a. 1125. (A társaság a játéktól függetlenül is várja az olvasók véleményét, ötleteit, javaslatait.)

A játékban részt vevők között 1988. december 9-én, 17 órakor az INTERVIDEO központi videoházában – Budapest, Lenin körút 22. – nyilvánosan, közzéjövő jelenlétben sorsolnak ki:

- 1 darab képmagnót,
- 1 darab színes televíziót és
- 10 darab műsoros videokazettát az INTERVIDEO ajánlatából.

A kft. a nyerteseket postán értesíti, és nevüket a sajtóban közzéteszi.

A társulást létrehozók nagy lehetőséget látnak a műsoros videokazetták kölcsönzésében, eladásában és az exportra történő film- és videoteremtésben. Így a vegyesvállalat a működéséhez (többek között a filmek videojogának megvásárlásához) a devizát saját maga termeli ki. Az INTERVIDEO szeretné elérni, hogy három éven belül a hazai film- és videobarátok több mint ezer (!) nyugati film közül válasszathassanak: vásárolhassanak és kölcsönözheszenek az ország száznyolcvan pontján. A cég alapítói természetesen szem előtt tartják a hazai kulturális elvárásokat is. A vegyesvállalat kapcsolatai révén

lehetővé válik, hogy a legújabb amerikai alkotások a nyugat-európai bemutatókkal egy időben jelenhessenek meg videón az INTERVIDEO videotáiraiban. Lapunk következő, novemberi száma 16 színes oldallal bővebb terjedelemben jelenik meg: mellékletünkben az INTERVIDEO legsikeresebb filmjeit mutatjuk be.

AZ INTERVIDEO AJÁNLATA:

1. **ARTHUR**
(Mai vígjáték a milliósos playboyról, aki nem akar nőszülni.)
2. **BODY HEAT (TEST MELEGE)**
(Szerelem, szex, gyilkosság.)
3. **CAPTAIN BLOOD (BLOOD KAPITÁNY)**
(Blood kapitány híres története Errol Flynn főszereplésével.)
4. **CASABLANCA**
(A három Oscar-díjat nyert világhírű film. Főszereplők: Humphrey Bogart és Ingrid Bergman.)
5. **GOLDFINGER**

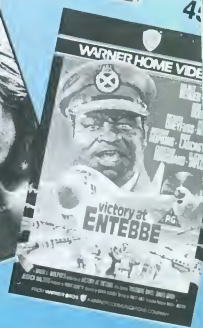
na

(James Bond az USA Fort Knoxban őrzött aranykészletek elrablását akadályozza meg.)

6. **LEPKE**
(A 30-as években játszódó gengszterfilm. Főszereplő: Tony Curtis.)
7. **LETHAL WEAPON (HALÁLÓS FEGYVER)**
(Két zsaru története. Az egyiknél fegyver van..., a másik maga a fegyver.)
8. **LISZTOMANIA**
(Liszt Ferenc életéről szóló film. A szereplők között megtalálható Ringo Starr is.)
9. **LITTLE SHOP OF HORRORS (RÉMSÉGEK KICSINY BOLTAJA)**
(Musical, világhírű dalokkal.)
10. **MAGNUM FORCE**
(Dirty Harry a rendőrségen belül nyomoz. Főszereplő: Clint Eastwood.)
11. **THE MALTESE FALCON (A MÁLTAI SÓLYOM)**
(A Máltai Sólyom című, nálunk is jól ismert krimi filmváltozata. Főszereplő: Humphrey Bogart, rendezte: John Houton.)
12. **THE MECHANIC**
(Charles Bronson, a hívatásos bérgyilkos, akit saját módszerével akarnak megölni.)
13. **MISFITS (KALLÓDÓ EMBEREK)**
(Kallódó emberek címen nagy siker volt Magyarországon. Főszereplők: Marilyn Monroe, Clark Gable.)
14. **THE NEVERENDING STORY (A VÉGTELEN TÖRTÉNET)**
(Fantasztikus gyermekfilm.)
15. **NUTS (ÖRÜLTEK)**
(Lélektani dráma. Főszereplő: Barbara Streisand.)
16. **OCTOPUSSY (POLIP)**
(Főszereplő: Roger Moore mint James Bond, a 007-es ügynök.)
17. **OF PURE BLOOD (TISZTA VÉRBŐL)**
(A második világháború alatt Himmler genetikai programot dolgozott ki...)
18. **O, LUCKY MAN (OH, SZERENCÉS EMBER)**
(Karriertörténet, főszereplő Malcolm McDowell.)
19. **ONE MONTH LATER (EGY HÓNAPPAL KÉSŐBB)**
(Két nő férjet és szeretőt cserél...)
20. **THE OUTLAW JOSEY WALES (A TÖRVÉNYEN KÍVÜLI JOSEY WALES)**
(Western. Történet a polgárháború idejéről. Főszereplő és rendező: Clint Eastwood.)
21. **PALE RIDER (A SÁPADT LO-**

22. **THE PARTY (A PARTI)**
(A kémkedés piszkos üzlet. Főszereplő: Dirk Bogarde, és Ava Gardner.)
23. **PINK PANTHER STRIKES AGAIN (A RÓZSASZÍN PÁRDUC ÚJRA ŪT)**
(A rózsaszín párduc kalandjainak a folytatása.)
24. **THE PINK PANTHER (A RÓZSASZÍN PÁRDUC)**
(A rózsaszín párduc kalandjai.)
25. **PIRANHA (PIRANYA)**
(Egy fürdőhelyen gyilkos húsevő halak tünnek fel...)
26. **POLICE ACADEMY 3**
(Izgalmas vigjáték a Los Angeles-i rendőrákadémia életéből.)
27. **POLICE ACADEMY 4**
(A rendőrákadémia életének komikus folytatása.)
28. **PRINCE AND THE SHOWGIRL (A HERCEG ÉS A KÖRISTALÁNY)**
(A herceg és a köristalány szerelme. Főszerepben: Marilyn Monroe és Lawrence Olivier.)
29. **REBEL WITHOUT A CAUSE (LÁZÁDÓ OK NÉLKÜL)**
(Film a lázadó fiatalokról, főszereplő James Dean.)
30. **REVENGE OF THE PINK PANTHER (A RÓZSASZÍN PÁRDUC BOSSZÚJA)**
(A rózsaszín párduc rajzfilm folytatása.)
31. **RIO BRAVO**
(Klasszikus amerikai western, főszereplő John Wayne.)
32. **ROLLER BALL**
(Kiábrándító dráma egy sportolóról a XXI. században.)
33. **THE SEARCHERS**
(Western. John Wayne keresi az indiánok által elrabolt unokahúgát.)
34. **SHAOLIN CHALLENGES NINJA (KIHÍVÁS)**
(A kung-fu mestereinek harca.)
35. **SHAOLIN TEMPLE (A SHAOLIN TEMPLEM)**
(Kung-fu. Harc a Shaolin

36. **SHARKY'S MACHINE (GYILKOLÓGÉP)**
(A rendőrbosszúja az alvilági főnök ellen. Főszereplő: Burt Reynolds, Vittorio Gassman.)
37. **THE SHINING (RAGYOGÁS)**
(Horrorfilm. Főszereplő: Jack Nicholson, rendező: Stanley Kubrick.)
38. **THE SPY WHO LOVED ME (A KÉM, AKI SZERETETT EMEGEM)**
(James Bond sikeres filmje.)
39. **STAR 80**
(Bob Fosse filmje, a „Playboy” sztárjáról, aki öngyilkos lesz.)
40. **STARDUST MEMORY**
(Woody Allen filmje.)
41. **SUDDEN IMPACT**
(Dirty Harry legújabb kalandja. Főszereplő: Clint Eastwood.)
42. **THIS IS ELVIS (EZ ELVIS)**
(Dokumentumfilm Elvis Presley életéről.)
43. **TIGHTROPE (KÖTÉLTÁNC)**
(Prostituáltakat öneik, mi-

- közben a nyomozó kísértésbe esik.)
44. **TREASURE OF SIERRA MADRE (A SIERRA MADRE KINCSE)**
(Aranyások, akik az aranyért egymásra támadnak.)
45. **VICTORY AT ENTEBBE (ENTEBBE-I GYŐZELEM)**
(Az entebbe-i terroristaakcióról szóló film.)
46. **WHITE OF THE EYE (A SZEM FEHERJE)**
(A feleség küzdelme az örült gyilkossal.)
47. **WHO'S THAT GIRL (KI EZ A LÁNY? – MADONNA)**
(Madonna legújabb filmje és híres slágere.)
48. **WITCHES OF EASTWICK (EASTWICK BOSZORKÁNYOK)**
(Három gyönyörű nő és a szerencsés ördög. Főszereplő: Jack Nicholson.)
49. **YELLOW SUBMARINE (SÁRGA TENGERALATTJÁRÓ)**
(A felejthetetlen Beatles egész estét betöltő rajzfilmje.)
50. **YOU ONLY LIVE TWICE (CSAK KÉT SZER ELSZ)**
(Harc az atomfegyverért. James Bond főszerepésével.)

...altalá-
...retű kom-
...zük (3. fotó).
...nd plán az, ami-
...vagy több személy
...vagy deréktól felfelé
...kértebe. A 4. fotó az
...gynevezett amerikai plán,
...ilyenkor szereplőnk combkö-
...zptől felfelé látható a ké-
...pen. Ez a westernfilmek
...leggyakrabban alkalmazott
...képívágása.

A távlati vagy totál plán az, amelyen a képmezőbe kerül minden, ami a mondanivaló szempontjából lényeges lehet: ▶

– *totál plán* az, amikor egy helyszín vagy személy teljes egészében tölti ki a képet (5/a fotó);

a *nagytotál*, amikor még a személy környezetének részletei érvényesülnek ugyan, de a kép távlataival hat (5/b fotó);

– az *óriás totál* olyan kép-kívágás, amely igen nagy távlataival hat a nézőre.

Mondanunk sem kell, hogy ez utóbbi két plánról videónál szinte meg kell feledkeznünk. A tévékép viszonylag kis mérete miatt az ilyen beállítások általában kevésbé élvezhetőek. Ha mégis fontosnak tartjuk valamilyen nagy terület, például egy szép tájkép bemutatását, válasszunk valamilyen áthida-

ló megoldást: például lassan körbefordulunk kameránkkal (svenkellünk).

Azt hihetnők, hogy reális környezetben a tér adott, csak rögzíteni kell. Természetesen a tér ábrázolásában szerepet játszik a távolság, az objektív látószöge, a felvevőgép helye, a megvilágítás milyensége, a tárgyak elhelyezése, a kamera mozgása, a blende (irisz, lencsenyílás) megválasztása és a kép tónusvilága. Aki a kamera mögött áll, ezekkel az eszközökkel alakítja ki a teret: növelheti, csökkentheti, mélyítheti és el is laposíthatja azt. Például a felülnézet szűkíti a teret, míg a rövid gyújtótávolságú objektívvel fehér háttér előtt átlósan elhelye-

zett szereplők vagy tárgyak bővítik.

Videofelveleink terének (légkörének) kialakítása nemcsak technikai feladat, hanem a mozgóképi ábrázolás alapvető kifejező eszköze.

A különböző plánokban felvett beállításaink (jeleneiteink) egymásutánisága adja majd meg produktumunk sajátos dinamikáját. Az itt érvényes törvényszerűségeket és azok hatásmechanizmusait a filmművészet már a némafilmek korszakában szinte teljes egészében feltárta; ezeket a törvényszerűségeket a képernyő kicsisége nem befolyásolja.

Alapvetően befolyásolja a képeink hatását, hogy kame-

ránk honnan szemléli az eseményeket. Ha a témával azonos magasságban van a kamera: szemmagasságról (hiszen a téma általában maga az ember) beszélünk. De lehet rálátással is dolgozni, ez a felső géppállás vagy madárperspektíva, ennek ellentéte az alsó géppállás, más néven békaperspektíva.

A *kamera mozgásairól*. A kamera felszabadítja a látást. Rejtett optikai nézőpontokat valósíthatunk meg vele, mert olyan látószögből tudjuk mutatni a tárgyakat, az eseményeket, amelyek a szabad szemmel történő szemlélődés során általában ritkán vagy sohasem fordulnak elő. Nem csupán a szokásos elől- és oldalnézete-

Premier plán (nagylátószögű)

Nagyközeli (szuperplán)

Premier plán (normál)

Premier plán (teleobjektív)

ket, hanem a felülnézetet, a madártávlatot és az alülnézetet, a békaperspektívát is alkalmazhatjuk. A hagyományos térbrázolás (rendszerint a képsík közepén található) enyészpontját jobbra, balra, felülre, alulra, majd nem minden lehetséges irányba eltolhatjuk. A felvétel megkomponálásának két módszerét különböztetjük meg: az álló és a mozgó kamera módszerét. Az álló kamera mozdulatlan (fix gépállás), amellyel egy adott térben a szereplők mozgását rögzítjük. A mozgó kamera változó kompozíciót alkalmaz.

A mozgó felvevőgéppel végzett felvétel igényesebb feladat, feltételezi a vágási kapcsolódások tökéletes ismeretét. A felvett jelenetnek tehát egységes egésznek kell lennie, amelynek hossza és a cselekmény belső ritmusa végleges. A jelenet felvételekor a felvevőgép mozgásának összhangban kell lennie a szemlély (tárgy) mozgásával. Mozgásának nyugodt gyorsítása és lassítása a néző zavartalan élményének fontos követelménye.

Az egy pontban rögzített kamera követheti az eseményt: ez a panorámázás (vagy svenk), és használ-

hatja a változtatható gyújtótávolságú objektívet: ez a variózás. Ezeknél a gépmozgásoknál a kamera általában állványon (stativon) van. A panorámázás tulajdonképpen a legfilmszerűbb hatás, a szereplő ugyan a képmező azonos pontján van, az előtér és a háttér váltakozása növeli a térélmény hatását. A panorámázás lehet vízszintes (horizontális), függőleges (vertikális), de összekapcsolható egy tetszőleges mozgást végző téma követésével is. Értelme szerint a panorámázás információ, megfigyelő, követő funkciót tölt be.

Variózásokról akár ráközelítünk, akár eltávolodunk témánk tárgyától, ez látszólagos marad, kameránk nem mozdul, szereplőnk és a körülötte levő tér viszonyát csak az objektív mindenkori látószöge határozza meg (tele-hatás, kiemelés). Panorámázásokról és variózásokról is ügyeljünk ezen mozgások egyenletes kivitelezésére. Nincs zavaróbb hatás, mint egy mozgás befejezésekor egy „kis utánállítás” a kompozíció miatt, vagy a változó tempójú kameramozgás. A panorámázásnál sokkal hatékonyabb a kamera, ha együtt mozoghat a szereplővel, és térbeli mozgásával

követheti azt. Ilyenkor a kamera valamilyen kocsin (lehet ez egy autó is) van. A gépmozgást kocsiszának vagy követésnek hívjuk. Itt is lényeges a rázkódásmentes, finom mozgás.

Ha kameránk nem vízszintesen mozog (kocsizik), hanem mozgás közben megváltoztatja a magasságát – ehhez általában darura szereljük –, daruzásról beszélünk. Különleges hatások érthetők el több alapmozgás kombinálásával.

Külön kell még szólnunk arról az esetről, ha a kamera kézben van. Ez nagyon nagy – és semmi mással nem utánozható – mozgási lehetőséget biztosít. Veszélye a kéz remegéséből és bizonytalanságából adódik. A felvevőgép mozgásának fellazítása, amely jelenleg igen erősen érvényesül a játékmű és dokumentumfilmekben egyaránt, kortünet, amelynél az egyik kifejező eszköz túlsúlyban van más elemekkel szemben. A felvevőgép kör alakú, spirális, lengő, távolodó és egyéb mozgásai, amelyeket sokszor primitív módon kézikamerával alakítanak ki, esetleg kötéltre, ingárra, tetőre függesztve új, váratlan, sőt subjektív „látásmódokat” fedeznek fel, de a képet idegesítővé tehetik.

Sokféle szerkezet született a remegés kiküszöbölésére. Legegyszerűbb az akkumulátorral működő „rostabilizátor” (egy kis tömegű pörgettyű), és talán a legbonyolultabb az Oscar-díjas „Steadicam”.

Néhány szót kell még ejtenünk képünk belső kompozíciójáról. Ne feledkezzünk meg arról, hogy képméretünk 4:3 oldalarányú fekvő téglalap. Tervezünkor mindig erre gondoljunk. Szabályosságokat és törvényszerűségeket a festészettől tanulhatunk. Ajánlatos képtárcra járni, művészeti könyveket lapozgatni. Az egyik legfontosabb arany szabályt (tekinthetjük előírásnak is) 2. rajzunk szemlélteti.

Szekond plán

Amerikai plán

Totál plán

Nagytotál

ÜRTÉVÉ

PARSAT

ÜRTÉVÉ

MŰHOLDVEVŐ BERENDEZÉSEK

A PARABOLA Szövetkezet PARSAT védjeggyel 5 éves fejlesztése eredményeként gyárt és forgalmaz műholdvevő berendezéseket. A közösségi vevőberendezéseink a Magyar Posta típusengedélyével rendelkeznek, és az országban több helyen kerültek beépítésre. A vevőberendezéseinkért szövetkezetünk három év garanciát vállal, az antennában elhelyezett blokk-konverterek kivételével. Ez jelenleg csak importból szerezhető be, annak meghibásodását jelenleg javítani nem tudjuk. Így a blokk-konverterekre csak egy év garanciát tudunk biztosítani.

Jelenleg csak a közel dél felé állított 2,20-3,00 m-es parabolaantennával az ECS F1 műholdról lehet műsort venni előzetes postai engedéllyel. Az engedélyt, a Magyar Posta Hatósági Osztálya a kérelmező részére a 2 angol: a SKY és a SUPER CHANNEL, valamint a francia TV5 adók vételére adja ki.

Fenti műholdadók vételére a szövetkezetünk által gyártott berendezéseket ajánljuk megvásárolni.

A PARSAT műholdvevő berendezések (általános forgalmi adót is tartalmazó) árai:

1 CSATORNÁS KÖZÖSSÉGI VEVŐRENDSZER: ECS O 2,2 m antennával ECS O 3 m antennával	221 625,- 296 625,-	1 CSATORNÁS KÖZÖS EGYÉNI VEVŐ 1 POLÁRON ECS O 2,2 m antennával ECS O 3 m antennával	158 625,- 233 625,-
2 CSATORNÁS KÖZÖSSÉGI VEVŐ 1 POLÁRON: ECS O 2,2 m antennával ECS O 3 m antennával	293 125,- 368 125,-	Azonos poláron csatornánkénti bővítési lehetőség maximum 5-ig	28 875,-
2 CSATORNÁS KÖZÖSSÉGI VEVŐ 2 POLÁRON: ECS O 2,2 m antennával ECS O 3 antennával	355 875,- 430 875,-	2 CSATORNÁS KÖZÖS-EGYÉNI VEVŐ 2 POLÁRON: ECS O 2,2 m antennával ECS O 3 m antennával	232 625,- 305 625,-
3 CSATORNÁS KÖZÖSSÉGI VEVŐ 2 POLÁRON: ECS O 2,2 m antennával ECS O 3 m antennával	438 625,- 513 625,-	Bővítési lehetőség max. 5 csatornáig	28 875,-
FÖLDI TV CSATORNA KÖZÖSSÉGI RENDSZER- BEN: VHF sávban komplett szerelve (irányár)	47 000,-	EGYEDI VEVŐ FŐÁLLOMÁS TÖBB VÉTELI HELY- RE 1 POLÁRON: ECS O 2,2 m antennával	110 750,- 30 000,-
UHF sávban komplett szerelve (irányár)	48 000,-	Vételi helyenként szükséges egyedi vevő	30 000,-
		EGYEDI VEVŐ FŐÁLLOMÁS TÖBB VÉTELI HELY- RE 2 POLÁRON: ECS O 2,2 m antennával	175 750,- 30 000,-
		Vételi helyenként szükséges egyedi vevő	30 000,-

GYÁRTÓ:

PARABOLA KSZ

Budapest XIII., Kassák Lajos u. 78. Telefon: 490-791, 409-964 Telex: 22-3425
Postai cím: 1553 Budapest, Pf. 19.

Videoberendezések javítása,
áthangolása, színes televíziók
áthangolása, valamint Hi-Fi
berendezések áthangolása és
javítása.

VIII., József krt. 38.
Tel.: 141-216.

Hazai és külföldi garanciális és
készpénzes fekete-fehér és színes
televíziók javítása,
videomagnetofonok áthangolása.

XV., Frankovics M. u. 57-63.
Tel.: 635-225

Nyugati készülékek szervize:
Video- és Hi-Fi berendezések
javítása, áthangolása.

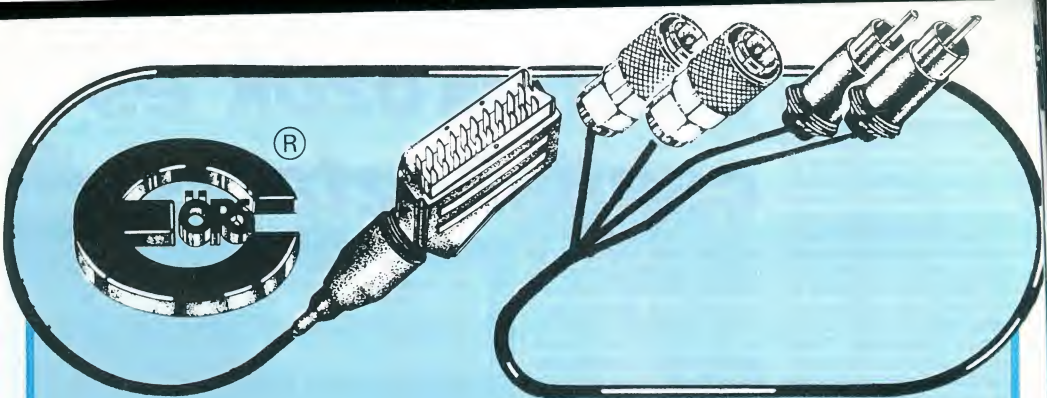
VI., Lenin krt. 94.
Tel.: 311-129

Szervizeink
CSÜTÖRTÖKÖN 20 ÓRÁIG
tartanak nyitva.

**Semmi kétség!
A Rávisz
a segítség!**

RÁVISZ

szolgáltató
kisszövetkezet

Az EÖRS Vegyesipari Kisszövetkezet átjátszókábel- gyártási programja garancia a minőségre!

Kisszövetkezetünk többéves tapasztalat alapján kiváló minőségben gyárt video és audio csatlakozó-, illetve átjátszókábeleket.

Tetszetős csomagolás, nagy üzembiztosság, esztétikus kivitel és garantált minőség jellemzi termékeinket, melyeket azonosítószámmal láttunk el, hogy megrendelőink választását és a megrendelést megkönnyítsük.

Prospektusaink a szakszervezetekben rendelkezésre állnak. Megrendelésre utánvétellel postán is szállítunk.

Termékeink lehetőséget nyújtanak a legkülönbözőbb csatlakozó rendszerek – DIN, Jack, RCA, Euro-Scart – közötti kapcsolatok létesítésére igen tág alkalmazási területeken, például:

hangátvitel (audio), képátvitel (video),
kombinált videokészletek, hangfalcsatlakozók,
antennacsatlakozók tv-hez, rádióhoz.

Video összekötőkábeleink alkalmasak számítógép, tv és különböző csatlakozó-rendszerű videorekorderek egymással és tv-vel való összekapcsolására, kép-hang átjátszás több ponton való bevitelére. Exportkiváltó csatlakozókinálunk:

BNC dugó-aljzat, TNC dugó-aljzat, PL dugó-aljzat,
EURO-SCART dugó-aljzat, RCA dugó, 220 V-os öntött dugaszolóvíllás
készülékcsinór.

Figyelmükbe ajánljuk vegyipari készítményünket!

Oxidált kábelek forrasztását elősegítő – garantáltan semleges kémhatású – szabadalmaztatott forrasztóolajunk előnyösen használható gyártó- és szerviztevékenységüknél.

Az általunk gyártott kábeleket, dugaszolós csatlakozókat és vegyi termékeket megrendelheti és megvásárolhatja a

Budapest II., Frankel Leó u. 45. (359-179) és a
Budapest III., Szentendrei út 211. (687-214)

üzleteinkben, ahol egyéni és közületi vásárlókat egyaránt kiszolgálunk.

Az üzletek nyitva tartási ideje: munkanapokon 10–18 óráig.

A KERAVILL üzletek és a SKÁLA áruházak is teljes kínálatunkkal állnak rendelkezésükre.

Kívánságra teljesen egyedi megrendeléseket is teljesítünk.

Meglehetősen nehéz feladat a videomágnók csatlakozóiról, illetve csatlakoztatási lehetőségeiről ismertetést adni. Mert bár a világon mindenhol igyekeznek a szabványosításokkal a csereszabotagságot biztosítani, ez sajnos a híradástechnikáról a legkevésbé sem mondható el. Cikkünket elsősorban azok figyelmébe ajánljuk, akiknek biztosan áll a kezében a forrasztópáka, s alkalmasint egy csatlakozódugót egy kábellel össze tudnak forrasztani. Adott esetben igencsak bosszantó lehet a videomágnók és a tévék csatlakozóinak sokfélesége. Egyiket a másikkal csatlakoztatni csak különféle varázslatok árán lehet. Mennyivel egyszerűbb lenne, ha egy szabványos rendszerben, azonos csatlakozótípussal ezeket elvégezhetnénk. Jelenleg videocsatlakoztatásra négyféle variáció lehetséges: Euro-Scart, BNC, RCA és DIN AV. Hangra szintén négy lehetőség van: Euro-Scart, RCA, DIN AV és DIN AUDIO. Bármelyik készüléken akármelyik variáció megtalálható. Kizárólag a készüléktípus konstrukciónak kedvtől függ, melyiket alkalmazza. Talán az utóbbi időkben az Euro-Scart elterjedése vezethet valamilyen egységesedés felé.

Az alábbiakban a kialakult csatlakozásungelben próbálunk eligazodási lehetőséget teremteni. A mellékelt fotók alapján az egyes csatlakozótípusok felismerhetők, tehát ha valaki két készüléket össze akar kapcsolni,

Csatlakozók és csatlakoztatások

legalább azt fogja tudni, hogy milyen megnevezésű csatlakozókat kell használnia. Először a bonyolultabbnak beszélünk.

AUDIO/VIDEO csatlakozó (Euro-Scart)

Egyre gyakrabban találkozhatunk videomágnókon és tv-készülékeken az úgynevezett Euro-Scart csatlakozóval. Ez a csatlakozótípus nagyon sokat tudhat, azonban minket leginkább az 1., 2., 3., 4., 6., 17., 19. és 20. pontok érdekelnek, mert ezeken haladnak át a szükséges kép- és hanginformációk. Monó videomágnó esetén a csatlakozó 1.-3. és 2.-6. pontjai össze vannak egymással köté (sztereo be- és kimenetek). Így aztán egyszerre két hangkimenetünk van: az egyik menet a tévébe, a másik pedig a hifitornyunk erősitőjébe egy hosszabb árnyékoló kábellel, s máris szólhat hangfalainkból a tévé-, illetve a videoműsor. (Természetesen akkor a leg-egyszerűbb az összekapcsolás, ha a televíziónkon is, a videónkon is Scart csatlakozó van, s csak akkor kell külön kivezetést kiképezni, ha máshová is akarunk csatlakozni.)

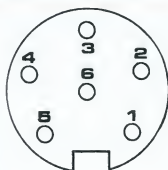

DIN koncentrikus antennacsatlakozó dugó (az antennajel és a videomágnó belső adójának jeleit továbbítja a tv-nek).

DIN koncentrikus antennacsatlakozó hüvely (az antenna jelének fogadására alkalmazzák).

10 pólusú speciális kameracsatlakozó, kizárólag kamerajelek fogadására, táplálására és vezérlésére alkalmazzák.

VIDEO/AUDIO csatl. (DIN)

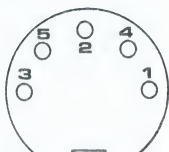
1. Kapcsolófeszültség
2. Video be-kimenet
3. Árnyékolás (visszavezetés)
4. Hang (bal)
5. Tápfeszültség (12 V-)
6. Hang (jobb)

Ezzel a csatlakozótípussal főleg tv-készülékeken találkozhatunk, mert videomágnó szerencsére nagyon kevés készül ilyen kivételben (egyész Grundig típusok). A rendszer elvileg úgy működött volna, hogy a videomágnókon ugyanilyen csatlakozótípus esetén az 1. ponton lejárás üzemmódban egy 12 V-os kapcsolójel jelenik meg, ami a tv-t automatikusan AV üzemre kapcsolja, és fogadja a mágnó

jeleit. Az elképzelés nem valósult meg, így a tv-készülékeket kényszerkapcsolással kell AV-re kapcsolni, ami azt jelenti, hogy a csatlakozó 5. pontján kijövő tápfeszültséggel kell a kapcsolást elvégezni. Magyarul az 1.-5. pontok rövidzárjával a tv AV üzemre állítható (lásd ORION színes tv-készülékek). Ennek mindössze annyi hátránya van, hogy amennyiben a tv-t akarjuk vételre használni, a dugót minduntalan ki kell húznunk. (Ha a tévét csak monitorként használjuk, s a videomágnó tunerként működik, sohasem kell kihúzni a dugót). A kapcsolófeszültség nélkül a video- és audiópontok felvételre használhatók ugyan, mégisincs értelme, mert minden videomágnó saját tunerrel rendelkezik, tehát a felvétel készítéséhez nincs szükség a tv üzemeltetésére. Monó hang esetén a 4. és 6. pontok természetesen rövidzárban vannak.

Árnyékolás/test	21			20	Video bemenet
Video kimenet	19	+	+	18	RGB kapcs. fesz. test
Video test	17	+	+	16	RGB kapcsoló fesz.
RGB vörös bemenet	15	+	+	14	-
Vörös test	13	+	+	12	-
RGB zöld bemenet	11	+	+	10	-
RGB zöld test	9	+	+	8	-
RGB kék bemenet	7	+	+	6	Hang bemenet (bal)
RGB kék test	5	+	+	4	Hang test
Hang kimenet (bal)	3	+	+	2	Hang bemenet (jobb)
Hang kimenet (jobb)	1	+			

AUDIO csatlakozó (DIN)

1. Kimenet (bal)
2. Árnyékolás (visszavezetés)
3. Bemenet (bal)
4. Kimenet (jobb)
5. Bemenet (jobb)

a leggyakoribb, ezért mutatjuk be. Az 1.–4. pontokon például az ORION tv-készülékknél a hangmagnóknál készíthetünk felvételt, természetesen monóban. Erősítő használata esetén a 3.–5. pontok szerepe válik lényegessé, mert ezek lesznek az úgynevezett „nagy szintű bemenetek” helyei. Monó videomagnó esetén a 3.–5. pontokat rövidre kell zárni. Például egy Euro-Scart csatlakozós video (monó) esetén meg lehet csi-

nálni, hogy az egyik hangágat (Scart 3.) a tv felé, a másik hangágat az erősítőnk felé küldjük el (Scart 1.), tehát hallgathatjuk a video hangját a tv-n vagy az erősítőnk is. Másik lehetőség, ha a videomagnónkon ilyen csatlakozó is van, hogy hangmagnóval közvetlenül készíthetünk felvételt a video hanganyagáról, más eszköz közbeiktatása nélkül. Erősítő csatlakoztatása esetén mindig az „AUX”, „LINE” vagy esetleg a „KRISTÁLY HANGSZEDŐ” jelzésű bemeneteket kell használni, mert ezek alkalmasak a videomagnó által kiadott jelszint fogadására.

A bemutatott csatlakozóknál a számozásokat a dugónál az érintkezőcsapok felől, az aljzatoknál pedig a források felől kell érteni.

Minimális szabványosítási hatás vehető észre a készülékek antennacsatlakozóinál, mert az mindegyik gépnél a 75 ohm-os koncentrikus, DIN du-

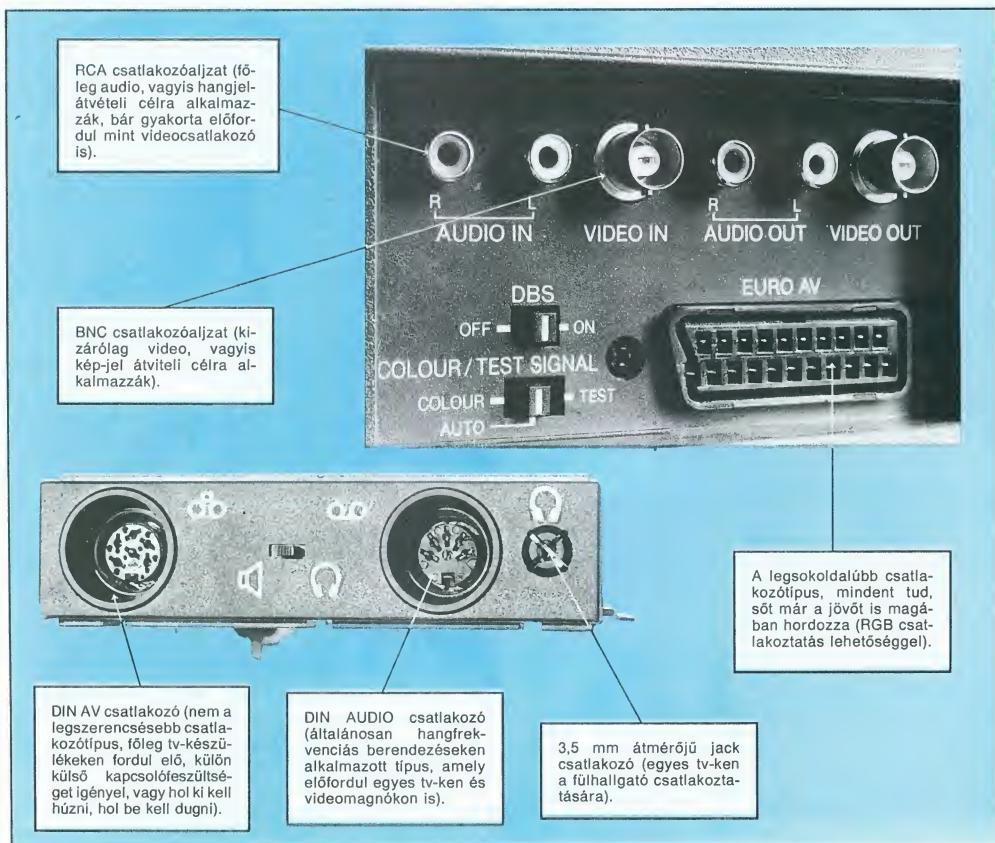
gó és hüvely, a ki- és bemenetnél. Egyszerű dolgunk van a BNC és RCA csatlakozók bemutatásánál, mert ezek csak kétpólusú rendszerek, ahol a középérintkező a „meleg”, vagyis a jelvezető, a külső a „hideg”, az árnyékolás. Van még egy csatlakozótípus, amivel nem foglalkozunk részletesen, ez pedig a kamera 10 pólusú csatlakozója. Nagyon kevés készüléken fordul elő, de ahol van, ott mindenütt ugyanazt használják.

Találhatunk még a készülékekben úgynevezett „jack” csatlakozókat is: 2,5 mm átmérőjűt a kamera-távvezérlés céljára, 3,5 mm átmérőjűt egyes tv-készülékeken a fülhallgató csatlakoztatására, s előfordulhat még magnókon mikrofoncsatlakozóként is. A 6,3 mm átmérőjű jack videomagnókon fejhallgató vagy mikrofon csatlakoztatására szolgál sztereo kiviteltben (pl. JVC HR-D 725).

Sz. L.

Ezt a csatlakozótípust nagyon sok feladatkörben alkalmazzák, főleg hangfrekvenciás berendezéseken, de előfordul egyes videomagnókon is, illetve a bekötési módra szükségünk lehet, ha a videókat erősítővel akarjuk összekötni. (Emlékezzünk az Euro-Scart-nál írottakra!)

Ez a bekötési mód csak egy a sok variáció közül, de talán

RCA csatlakozóaljzat (főleg audio, vagyis hangjelátviteli célra alkalmazzák, bár gyakorta előfordul mint videocsatlakozó is).

BNC csatlakozóaljzat (kizárólag video, vagyis kép-jel átviteli célra alkalmazzák).

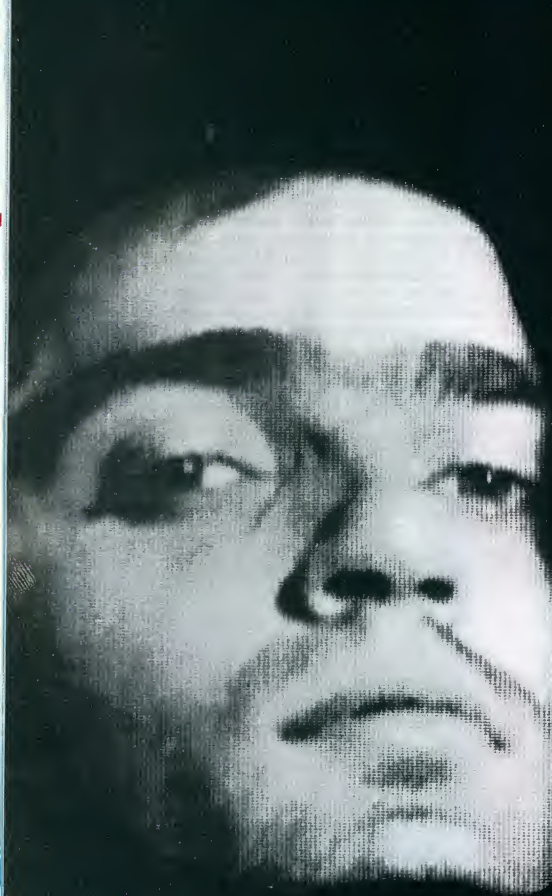
DIN AV csatlakozó (nem a legszerencsésebb csatlakozótípus, főleg tv-készülékeken fordul elő, külön külső kapcsolóérszültséget igényel, vagy hol ki kell húzni, hol be kell dugni).

DIN AUDIO csatlakozó (általában hangfrekvenciás berendezéseken alkalmazott típus, amely előfordul egyes tv-ken és videomagnókon is).

3,5 mm átmérőjű jack csatlakozó (egyes tv-ken a fülhallgató csatlakoztatására).

A legsokoldalúbb csatlakozótípus, mindent tud, sőt már a jövőt is magában hordozza (RGB csatlakoztatás lehetőségével).

Videovíziók

Ha az ember amatőrfilmek között mozog, valami sajátos hangulat, érzés keríti hatalmába. Az amatőr filmkészítők ugyanis, kevés kivétellel, egyáltalán nem akarnak profivá válni, és ez az „ideológia” lépten-nyomon sugárik is belőlük. Aki benne élt a legendás halvanas években, az tudja, mit jelent az amatőrség, a klubélet, az együttélt. Aki most, a nyolcvanas évek végén csöppen egy ilyen, vállaltan nem profi stúdióba, megérezheti a spontán együttélt örömet: azt,

ami a húsz évvel ezelőtti klubmozgalmat éltethette.

A Közgazdasági Egyetem Amatőr Filmstúdiója (vagy ahogy újabban nevezik: a Közgáz Vizuális Brigád) elismerően az ország amatőr műhelyeinek egyik legjobbjára mutatják ezt az 1983-as alakulásuk óta szerzett díjak is: 1984-ben budapesti és országos második helyezést, tavaly öszszel egy első, két második és egy harmadik helyezést a budapesti amatőrfilmes fesztiválon, idén tavasszal kollektív fő-

díj az országos fesztiválon, és még sorolhatnánk. A siker persze nemcsak a díjak számán mérhető, hanem a közönség érdeklődésén is: a stúdió tagjai egyre főbb vidéki és budapesti bemutatói szerveznek, amelyeken különféle happeningek keretében mutatják be alkotásaikat. Persze ezek nem a profi filmesek világából megszokott nagyjátékfilmek; aki ismerős az amatőrfilm-készítés berkeiben, az tudja: ezek a filmek általában rövidek (gyakran csak néhány percesek), a húszperces mű már kifejezetten hosszúnak számít.

A kívülről joggal kérdezhető: mit lehet ilyen rövid idő alatt kifejezni? Lehet-e maradandó egy párperces alkotás? Egyáltalán milyen gondolatok fogalmazódnak meg ezekben a filmekben?

Ganczer Sándor, a stúdió tagja, akinek *Mazsola dead és egyéb hercehurcák* című 19 perces „monstre” filmje tavaly országos harmadik helyezést (a Kallódó Videók ez év tavaszi pályázatán – mint 11. számunkban beszámoltunk róla – szintén harmadik helyet) ért el, kérdésemre azt válaszolja: ezeket a filmeket általában nem célszerű a mondanivaló, a cselekmény logikája szerint megközelíteni. Gyakran nincs is előre megírt forgatókönyv, s ha van is, az nem a hagyományos értelemben az. A *Mazsola dead* a szerző talaló meghatározása szerint „pszichopertinetes”, ami pontosan kifejezi az ismert régi magyar mesefigura és védnöke (*Mazsola és Manócska*) lélektani hányattatásait (a filmben mint két kéjenc bukkannak fel), illetve az operettműfaj kellekeit: például a klasszikus finálét – amelyet itt stilszerűen egy, a szereplőkből szerveződő „antizenekar” ad elő. Mindezt megspékéli még egy sajátos rimes-klasszikus versbezárdal, amelyben viszont olykor a legbődlibb és legantipoetikusabb tartalmak kapnak helyet. A *Mazsola dead*nek ez a műfaji keveredés, egymásba játszás és a fények ügyes váltakoztatása adja meg az értéket.

Hogy a stúdió mennyire vonzódik a meséhez, illetve a mesehősök és mesevilágok eredeti „egyniségének” kilgortásához, arra példa egy másik film: a *Cicavizió*. Ezt lárszerzőként jegyzi Ganczer Sándor, továbbá Czabán György és Kövesdy Gábor. A tavaly készült

(és a budapesti fesztiválon második díjat érdemelt) film felvett képek összevágása, már kész képi anyag megszerkesztése. A tévéhíradóban különböző politikusok megnyilatkozásait látjuk – rendszerint kopogó ürességeket mondanak –, és ezek alá vágnak a film készítői különféle képi ötleteket. Maga a cím is kettős értelmű: egyrészt a televízió „elcicásodására”, hogy ne mondjuk: elkábító, elandallító voltára utal, másrészt a szerzők fantáziájára, látomásaira. A vezető politikus szavai alá varázsolat fantáziaképek kitűnő lehetőségeket rejtenek magukban. Ha valaki eddig nem hitte volna, hogy egy közhelelyektől hemzsegető, mellébeszélő szónoklat is lehet filmes nyersanyag, annak kellemes meglepetés a *Cicavizió*.

Ebben a látásmódban nyilvánvalóan benne van a Közgazdasági Egyetem szellemisége is (a stúdió tagjai itt végeztek vagy végeznek). Azé az egyetemé, amely az utóbbi évek növekvő elismerésének hatására már elfogadja, hogy amatőr filmstúdiója van. Ebben nyilván az is segít, hogy Czabán György, a stúdió vezetője a közművelődési titkárságon dolgozik. Mint minden amatőr vállalkozás, a stúdió is komoly anyagi nehézségek között, meglehetősen egyszerű berendezésekkel dolgozik.

1985-től készítenek filmeket videóra, amelyhez az alappépel, egy körülbelül 120 ezer forintot érő VHS rendszerű képmagnó, az Országos Közművelődési Tanács közreműködésével kapták az NSZK-ból. Az egyetemről felévente 20-30 ezer forint támogatást kapnak, de ez jószereivel csak a nyersanyagra elég. (1 darab 3 perces AGFA filmkasszeta 400 forint). A legjobb állványuk egy 700 forintos NDK-beli készítmény - összehasonlításképpen a jobb darabok 300-400 nyugatnémet márkába kerülnek. Legjobb kamerájukat 5 ezer forintért vásárolták a bizományiban és még sorolhatnánk. A felszerelés összértéke körülbelül 300 ezer forint, így a hozzáértők könnyen elképzelhetik, ez mire elég és mire nem.

A szuper 8-as technikáról a videóra való áttérés egyre inkább előtérbe kerül, de számos problémával jár. Például a vágásnál. A szuper 8-as film vágása viszonylag könnyű, míg ez a videónál nem mondható el. A vágási munkálatokat általában a Magyar Amatőr-film és Video Szövetségben végzik. Ugyancsak gond a kommersz videóra felvett filmek képmínősége. Előny viszont, hogy szöveges filmeket csak videotechnikával lehet készíteni, így a videóes lehetőségek alkalmasak játék- és dokumentumfilmek készítésére, sőt mindenféle műfaji kísérletezésre is. A klub tagjai szerint sok kísérletük a videotechnika eleve adott torzításából, fur-

csa-maszatos képeiből adódott, minleg szükségéből. Aból, hogy a video sok esetben erendően torzít, ködössé-homályossá tesz, más dimenziókban, színekben ábrázol, mint a normál film.

És mi lehet a perspektívája a Közgáz Vizuális Brigádnak? Egyértelmű: nem a profivá válás. A csoport tagjai munkájukat közösségi-baráti tevékenységként végzik, és ezt nem is akarják feladni. Szeretnék minél szélesebb körben (külföldön is) megismertetni magukat, de nem akármilyen áron. Ahogy egyikőjük fogalmazta: „Számos ötletünk pénzhiany miatt nem valósulhat meg. Ilyen esetekben különböző helyekről talán össze lehetne guborítani a szükséges pénzt. Ez azonban azzal járna, hogy elveszítjük a legfontosabbal, függetlenségünket. Márpedig egyáltalán nem szeretnénk függő helyzetbe kerülni”.

Egyikük bátran vallotta: nem tartják magukat művészeknek, nem is akarnak azok lenni, de magukat a „második kultúra” gyűjtőnév alá sorolják. Bónus, hogy a külföldi alternatív mozgalmakkal nincs kapcsolatuk, és az amatőrfilmek belföldi forgalmazása is megoldatlan. A Hungarofilm jelenleg elhatárolja magát tőlük.

A Közgáz Vizuális Brigád évente nyolc-tíz filmet készít. Megérdemelnék a nagyobb figyelmet.

Csizmadia Ervin

Forgatás-ok

Az országba behozott videofelvétők és kamkorderek mind nagyobb száma miatt is érdemes foglalkozni azzal a kérdéssel, vajon milyen feltételekkel, netán milyen engedély birtokában készíthet valaki videofelvételt. A kérdés megválaszolásáért korántsem olyan egyszerű és egyértelmű, mint amilyenek első pillantásra látszik, mivel a videofelvételnek több fajtáját, formáját különböztethetjük meg.

Az első kategóriába a privát, családi eseményeket tartalmazó kazetták sorolhatók. Ehhez természetesen semmilyen engedélyre nincs szükség, a felvételt készített kizárólag kivülről harmadik személyek személyeségi jogainak indokolt védelme korlátozza. Más az eset akkor, ha valaki saját felszereléssel, üzletszerűen (megrendelésre) mások családi eseményeinek vagy társadalmi rendezvények rögzítésére vállalkozik. Ez már csak meghatározott szakképesítés és a tevékenység folytatásához elengedhetetlen engedély, például iparjogosítvány birtokában végezhető. Az elkészített videofelvételt viszont már minden cenzurális kontroll nélkül átadható a megrendelőnek, vagyis nincs semmilyen, a műre vonatkozó hatósági beavatási kötelezettség.

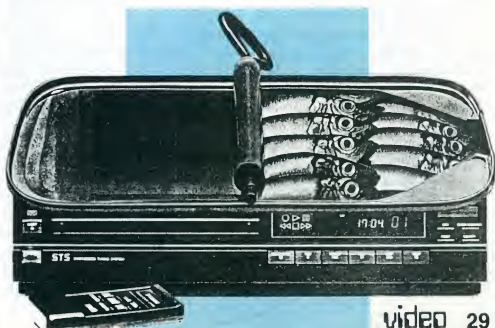
A sajtótörvény értelmében nincs szükség engedélyre az állami szervek működését szolgáló, a gazdálkodó szervezetek, egyesületek, társadalmi szervek alapszabályszerű működésével kapcsolatos, e szervek által megrendelt sajtótermékek előállításához és nyilvános közléséhez. Magyarán, engedélymentesek a felsorolt szervezetek belső felhasználású videofelvételei, azokkal a megszorításokkal, amelyeket a lakossági videofelvétel-készítésnél már említettünk.

Az eddig ismertetett formákat a jogszabályok nem tekintik kulturális tevékenységnek.

Ez utóbbira viszont eltérő szabályok vonatkoznak: itt már nem elég a tevékenység folytatásához a szükséges működési engedély, hanem az elkészült mű (videofelvétel) nyilvános közléséhez is meg kell kérni a bemutatás engedélykíratát. Ugyancsak engedélykíratra van szükség azoknál a videofelvételeknél, amelyek kereskedelmi forgalomba szálnak, vagy szélesebb nyilvánosság előtt kívánják bemutatni. Az engedélyező szerv a Művelődési Minisztérium Filmfőigazgatósága. A főhatóság kiadja, kezeli és nyilvántartja az engedélykíratokat, ezekről kérésre hiteles másolatot is kiállíthat. Az okirat kiadásához az engedélyesnek a videofelvétel től mellékelni kell a stábilistát és lehetőségek szerint a műre vonatkozó szövegkönyvet.

1988-ban új formátumú, hárompéldányos okiratok jelentek meg, amelyek a korábbiak lényegesen több információt tartalmaznak. (Az első példány az engedélyesé, a másodikat kapja a gyártó, a harmadikat marad a Filmfőigazgatóság.) A belföldre érvényesített engedélykírat egyben folyamatos kivitteli engedély is azoknál a műveknél, amiket rendszeresen visznek ki az országból. Lényeges új szabály, hogy az okirat első példányára 100 forintos illetékbejegyzési köteles ragasztani az engedély kérője. Természetesen mentesülnek az illetékfizetési kötelezettség alól az alanyi jogon illetékmentes-séget élvező szervek. Az okirat feljogosítja a mű kiadóját (engedélyesét) a felvétel árusítására, kölcsönzésére, nyilvános bemutatására belföldön vagy külföldön – a kérelmetől függően. Ily módon sor kerülhet arra is, hogy egy engedélyezett kazettát vendégföldön, videodiszkóban vitessenek, akár a videotéka filmek mellett vagy helyett.

Kiss Zoltán

hogy annak idején a VHS helyett tudatosan választották a U-Matic Low Band technikát, tudván, nehezebb lesz ugyan a gépek beszerzése, de jobb minőségben fognak majd dolgozni. Először a montíregységet vásárolták meg, mely Sony típusú lejátszó és editáló magnóból, valamint vágópultból áll. Idővel azután tovább bővült az eszközpark: egy Sony DCX 1800-as, majd két Panasonic F-10-es félprofil kamerával. A Hódgéptől örökölt, előregedett Sony 1640-est állóképek vetítésére használják. Hét monitoruk közül három 37 centiméteres képátíró JVC, három új, kábeltuner Orion Vénusz, amely dekóderrel DBS-jelek vételére is alkalmas lehet, valamint egy átalakított Videoton Infra Color készülék, mely a blue-box berendezéshez továbbítja a szétválasztott színjeleket. Tavaly nyár óta van Videocomposer is, amely egy C-64-essel egyszerűbb képi trükköket, feliratozásra ad lehetőséget.

Ma körülbelül 5 millió forint értékű berendezéségyüttese van a televíziósoknak, akik a városi tanács évi egymillió forintos keretéből gazdálkodnak. De a tanács nagyvonalúsága is segít abban, hogy a tévések tovább bővíthessék technikájukat. Nemrégiben a megyei tanács nyújtott számukra jelentős valutakeretet, melynek forintértékét a helyi tanács állta. Ebből sikerült Japánból megvásárolni a két Panasonic kamerát (összesen 13 ezer márkáért), s az ugyancsak japán FOR-A 400-as digitális Time-Base Corrector-t.

A több mint ötvenezer lelket számláló alföldi település tanácsa és pártbizottsága még 1984-ben határozott a VTV létrehozásáról. Elsőként a hűtőlakótelep másfél ezer otthonában nézhetők a polgárok a városi televízió adását, majd a városi központ felé bővítették a hálózatot. Jelenleg már három és fél ezer háztartásban van kiépitve a kábel-tv. A szervezési, tervezési munkálatok sok időt vettek el, így először csak 1986. május elején hangzott fel a vásárhelyi tv (VTV) szignálja. Az egyórás összeállításban a város és környéke ünnepi eseményeiről számoltak be. Ma havonta egyszer, a hónap első hétfőjén fél hétkor je-

ESTI DAL

lentkezik a képernyőn a VTV. Mivel a műsorok kazettái megkapják a környékbeli művelődési házak is, így azok is megismerkedhetnek az őket érdeklő és közvetlenül is érintő kérdésekkel, intézkedésekkel, akiket még nem kapcsoltak be a kábelhálózatba.

A helyi tv munkatársainak tevékenységét kezdetben kritikus szemmel nézte a városi televízió közönsége. Az első adások után azért is megszólították őket, ha a műsorvezető vagy a riportert nem öltönytben jelent meg a képernyőn. Jöttek a levelek, telefonok: „tes-sék tisztességesen felöltözni”. Ahogy várható volt, a „nagy” televízióhoz hasonlították őket, az ott megszokott formákat várták el tőlük.

„Kezdetben a műsorokat meg megnézte egy bizottság, mielőtt adásba kerültek volna” – meséli Kovács László stúdióvezető. – „Mára ez szerencsére már nincs így. Mi elsősorban várospolitikai összeállításokat készítünk, felvesszük többek között a tanácsüléseken elhangzó, közérdeklő-

désre számot tartó beszámolókat, határozatokat, de magától értelődően mással is foglalkozunk. Készítünk ifjúsági műsorokat, vásárhelyi mozaikokat, sorozatokat, amilyen például a Műteremszörök vagy a Régi mesterségek. Országosra ismert a hőmezővársárhelyi művésztelep, és hagyományosan fejlett volt itt a kézművesség is. Sikert arattak receptajánlataink, amelyből az Ablak műsora is bemutatott néhányat, sőt háromszor is visszatértek rá”.

A vásárhelyi városi televízió sok egyelőre szalagroló sugároz-zák műsorukat, de tervezik, hogy előbb-utóbb bevezetik az élő adást is. Ehhez azonban szükség lenne még néhány státusra. Ezenkívül, hasonlóan más városi televíziókhöz, szeretnének ők is havonta kétszer jelentkezni. Ez azonban nem jarná együtt a színvonal csökkenésével, hiszen valjakk: inkább rövidebb, de minőségibb munkálat lépjenek a közönség elé. Már az eddig eltelt rövid időszakban is országos hírnevet vív-tak ki maguknak a vásárhelyiek

Az újszülött városi televízió tehát még nem tud járni... és beszélni sem folyékonyan... – fogalmazott kissé sután a csinos bemozdító két esztendeje, a hőmezővársárhelyi televízió bemutatkozó adásában. A nézők talán át is siklottak e mondat fölött, a technikusok viszont, akik tuatnyiszor vették fel a beköszöntő képsorokat, nagyon is jól értették a mondat jelentését. A kezdeti próbálkozásokat, csakúgy, mint a későbbi, adásba soha nem került elhibázott szavakat, képeket, külön bakijóütemény-szalagon őrzik a vásárhelyi stúdióban.

Abban a stúdióban, amely mint-ha csak követné annak a bizonyos újszülöttnak a fejlődését. Ugyanis egy lakótelepi épület tizedik eme-

letén, egy két szoba plusz két fél-szobás, hatvanhat négyzetméter-es lakásban kapott otthon, s a legértékesebb berendezések éppen az egyik fél-szobában, a „gyerekszobában” találhatóak. A stúdióhelyiség a tizenhat négyzetméteres „nappaliban” kapott helyet.

Két évvel ezelőtt a helyi nagyvállalatok, elsősorban a Hódgép egymillió forintos támogatásával először a montírozóegységet vásárolhatták meg a városi tv lelkes szervezői. Kovács László műszaki vezető Varga Árpád technikus-al alkotja a stúdióban főállásban dolgozó csapatot. Ők mesélik,

Új árak

Megváltoztak a MOKÉP műsoros videokazettáinak a kölcsönzési és vásárlási feltételei 1988. július 1-jétől. A lakosság részére kölcsönözhető kazetták árai lementek, az eddigi több kategória helyett két kategóriát vezettek be.

A magyar és szocialista játékfilmek, valamint a rövidfilm-összeállítások az eddigi 112, illetve 87 Ft helyett egységesen 75 Ft-ba kerülnek, míg a tőkés országokból származó filmek napi kölcsönzési díja 175 Ft-ról 150 Ft-ra ment le.

Változtak az eladási-vásárlási feltételek is. Ha valaki ezentúl kazettát vásárol, legyen az közület vagy videokazetta-értékesítésre és -kölcsönzésre szóló működési engedéllyel rendelkező magánszemély, a filmmel együtt egyben a teljes jogot is megvásárolja.

Ez azt jelenti, hogy kölcsönözhető magánszemélyeknek, videomoziknak, étermeknek, diszkóknak, valamint zártláncú rendszereknek – maximum 1500 lakásig. Természetesen az eladási joggal is rendelkezik. A kazetta joga egyedül a kábeltelevízióra történő átadás jogát nem tartalmazza, valamint az úgynevezett kisjogokat, melyeket közvetlenül a Szerzői Jogvédő Hivatallal kell rendezni.

A MOKÉP tájékoztatja a vevőket arról, hogy melyik film milyen joggal rendelkezik, illetve arról, hogy joglejárata után a külföldi partnerrel kötött szerződés értelmében milyen feltételeket kell betartani. Természetesen a kazettákat továbbra is tilos másolni, szétzenni. A nagykereskedelmi forgalomban kilenc árkategóriát vezettek be. Ezek a következők:

I. Új (a megjelenést követő hat hónapon belül) sikeres, tőkés országokból való műsor home, nyilvános és zártláncú joggal 9000 Ft.

Ide tartoznak azok a műve érdeklődésre számot tartó nyugati filmek, amelyeket a mozikban nem mutatnak be, és teljes joggal rendelkeznek. (Például: Conan, a barbár, Düne, Legend, Dzsangó.)

II. Új sikeres tőkés műsor, mely nyilvános bevetéles joggal nem rendelkezik, 4500 Ft.

Tehát azok a filmek, melyeket csak magánszemélyek kölcsönözhetnek, illetve eladhatók. (Például: A dühös vendég, Testvéreskű, Halálos angyalok.)

III. Egyéb új tőkés műsor home, nyilvános, zártláncú joggal, 6000 Ft.

Azok a filmek, melyeket már moziban bemutatnak, vagy olyan új filmek, melyek teljes joggal rendelkeznek ugyan, de egy szűkebb réteg érdeklődésére tarthatnak számot. (Például: Biciklitulajok, Delfin napja, Pillangókissasszony, Végeztés szembekötősi.)

IV. Hat hónapnál régebben megjelent – teljes állományból választott – tőkés műsor, home, nyilvános és zártláncú joggal, 3000 Ft.

Ez azt jelenti, hogy egy sikeres tőkés film fél év múlva már ebbe a kategóriába tartozik. (Például: Buggy Malone, Valaki az ajtó mö-

SIKERLISTA

A Mokép Videotéka legsikeresebb filmjei

Dempsey (színes, feliratos amerikai film) R.: Gus Trikonis
Az utolsó számlát te fizeted (színes, feliratos olasz-NSZK westernfilm) R.: Giorgio Stegani

Shantung! bokszo! (színes, feliratos hongkongi akciófilm) R.: Chang Chen

Asterix 12 próbája (színes, szinkronizált francia rajzfilm) R.: Albert Uderzo és René Goscinny

Kasztkadrók (színes, szinkronizált amerikai film) R.: Mark L. Lester

Piedone Egyiptomban (színes, szinkronizált olasz kalandfilm) R.: Steno

Ezüstnyerg (színes, feliratos olasz westernfilm) R.: Lucio Fulci
A bosszu ökle (színes, feliratos hongkongi akciófilm) R.: Chang Li-Hu

Ginger és Fred (színes, feliratos olasz film) R.: Federico Fellini

A törvény nevében (színes, feliratos svéd krimi) R.: Kjell Sundvall

Ász (színes, szinkronizált olasz filmvígjáték) R.: Castellano és Pipolo

Diploma előtt (színes, feliratos amerikai filmkomédia) R.: Mike Nichols

Loika és Bolka meséi (színes lengyel rajzfilm) R.: Bronislaw Zeman

Ejszakái jövevények (színes, feliratos angol film) R.: Michael Winner

Producerek (színes, feliratos amerikai filmsatíra) R.: Mel Brooks

Tiszta Amerika (színes magyar film) R.: Gothár Péter

Gyilkosság rejtetele (színes, feliratos angol-kanadai bűnügyi film) R.: Bob Clark

Szerellem második végig (színes magyar film) R.: Dobray György

Téli gyilkosságok (színes, feliratos amerikai politikai krimi) R.: William Richart

Kutya éji dala (színes magyar film) R.: Bódy Gábor

gött. A kód, Menekülés New Yorkból.)

V. A IV. pontban szereplő műsorok, korlátozott joggal, 2000 Ft.

Tehát fél évnél régebben bemutatott – korábban a II. kategóriába tartozó – filmek, csak magánszemélyeknek való kölcsönzésre, illetve eladásra. (Például: Érezd a mozgást, Fergeges középcsatár, A tenger zámata.)

VI. Új, magyar és szocialista játékfilmek home, nyilvános és zártláncú joggal, 2500 Ft.

(Például: Tiszta Amerika, Szerellem második végig, Tűz van, babám!)

VII. Hat hónapnál régebben megjelent magyar és szocialista

műsorok home, nyilvános és zártláncú joggal, 2000 Ft. (Például: Álmodik az állatkert, Vuk, Apacsok, A búcsú.)

VIII. Egyes, a VII. pontban szereplő műsorok, amelyek egy szűkebb réteg érdeklődését elégítik ki, 1500 Ft. (Például: Amerikai anizs, Bábolna, Békédök, Kowbojok.)

IX. Rövidfilm-összeállítások és mesesorozatok home, nyilvános és zártláncú joggal, 1500 Ft. (Halló itt Mexikó! Lumière film-összeállítás, Magyar-angol 6:3, Medve nyírfalábon.)

A fenti árak az általános forgalmi adót nem tartalmazzák. József Aranka

bátor hangú, politikus, őszinte műsoraikért. A legnagyobb visszhangot az *Esti dal* című, hétperces riportjuk váltotta ki. Markos András riportert és Korom András operatőr még 1986 nyarán rögzítette egy fagylatzó előtti padon azt a beszélgetést, amelyben néhány tizenéves gyerek zavaros, cigányellenes, fasiztoid gondolatait fejtette ki. Az alkotók érezték, nagyon is „meredek” az anyag, ezért nem tervezték, hogy adásba kerüljön. Benevezték azonban a tavaly novemberi nyíregyházi videosemleire, ahol az alkotás megérdemelten díjat nyert. A film bemutatásáért az Ablak szerkesztője vállalta a felelősséget, így az a Magyar Televízióban szerencsére azonnali országos nyilvánosságot kapott, még a szemle idején. A riport tartalma miatt lett is kellemetlensége Peták István felőlős szerkesztőnek, az emberekben pedig a film láttán jogos volt a felháborodás. Hódmezővásárhelyen is sokan látták a díjnyertes művet, de még több embernek kellene megnéznie. El is terjedt a városban, hogy a helyi televízió decemberi adásában végre műsorra tűzik, hiszen mi sem lett volna természetesebb. Egy kisvárosban viszont mindenki mindenki ismer, más színezetet kaphat egy ilyen film. Ezért is indult meg a küzdelem, hogy a nyertes mű városi bemutatója elmaradjon. Mivel a nyilatkozó gyerekek szülei között akad, aki a városban felolós posztot tált be, a megyei első titkár javaslatára a város ideológiai titkára nem javasolta, hogy a VTV levéltise a riportot. Viszont a tanácsban, a párt- és szervezeti, a művelődési központban VHS kazettán sok érdeklődő jutott el a megdöbbenő videomű. S amikor csaknem két évvel a forgatás után ez év májusban az alkotást mégis levettették a helyi televízióban, a várt visszhang már elmaradt. Igaz, ekkor már egy nagyobb, a cigánykérdéssel foglalkozó adásblokk részeként láthatták a filmet a városlakók.

Vásárhelyen a VTV-nél külső munkatársként dolgozó újságírók, a műsárlakói célja változatlanul az, hogy havonta-kéthetente egy-egy óránig igényes, színvonalas, a város életével foglalkozó programot nyújtsanak tízezer embernek. Ennek megvalósítása érdekében tevékeny között szerepel a technika további korszerűsítése. Reméljük, hogy jövőre ismét lesz lehetőségek több mint egymillió devizaforintot fejlesztésre költeni. Vágyuk egy hordozható kamkorder, lehetőleg már négyszáz sor felbontására képes S-VHS, természetesen editálóberendezéssel...

Csepelen is Sky!

Az esztendő végéig több ezer csepeli otthonban is foghatók lesznek a műholdról érkező, engedélyezett televíziós adások. Decemberig tart az Erdősor utcai, valamint a Január 9. lakótelep négyezer lakásához a parabolaantenna és a házak közötti kapcsolat kiépítése. Otthononként körülbelül 1500 forintot kell fizetni a bekötésért, s később havi 70-90 forintot a vételért, a karbantartási munkálatokért, valamint azért, hogy a Telekábel Kiszáratókezelő 1990-ig több mint húszszatornás korszerű hálózatot építsen ki.

A kiszáratókezelő egyébként referenciaként májustól vagy 4500 lakásban ingyen kapcsolta rá a meglévő hálózatra a műholdadásokat. Azokban az épületekben, ahol a lakások többségében vállalják a rákötési és a havi karbantartási díjak összegét, továbbra is fenntartják a szolgáltatást. A bekötési díj ezeknél a házaknál nem éri el családönként az ezer forintot.

A tervek szerint idővel a kerület valamennyi lakótelepi lakásában megteremtik a műholdas programok vételi lehetőségét, s akkor a mostani, körzetenként felszerelt parabolaantennák helyett egy központi nagy antenna fogja majd a jeleket, s üzembe helyezik a csepeli kábeltelevízió központi stúdióját is.

TVideo címek

Néhány hónapja már a Televideo Kiadótól is lehet műsoros kazettákat kölcsönözni. Az irodalmi, portré- és ismeretterjesztő műsorok mellett gyermek- és ifjúsági filmek, szórakoztató összeállítások, zenés produkciók vehetők bérbe napi 150 forintért. Így például LGT-show-k, Alfonzó világszínháza, vagy Sebaj Tóbiás mind a nyolc története.

Jelenleg a következő címeken kölcsönözhető a kiadó kazettái:

Televideo Márkabolt, Budapest, Lenin körút 30.

Skálya Metrő-Print, Budapest, Bajcsy-Zsilinszky u. 78.

Ifjú Gárda Művelődési Ház, XIX. ker., Gábor Andor u. 22.

Hajdú-Bihar Megyei Moziüzemi Vállalat, Debrecen, Dimitrov u. 1.

A közeljövőben újabb kölcsönzők nyílnak Pécssett, Miskolcon, Szegeden, Győrben és Székesfehérvárott.

A Televideo gondozásában kölcsönözhető, mástól óras francia krimik:

A nagy kölyök (r.: Jacques Ertaud)
Pokoli nász (r.: Raymond Voillamoz)

Vasárnap! gyilkos (r.: José Giovanni)
Lorlou (r.: Daniel Duval)

Csapda a zsaruknak (r.: Dominique Ohenin-Girard)

A vérszalcon (r.: Joel Seria)
Szerencsétlen Michel (r.: Jacques Ertaud)

Sárga rapszódia (r.: Gerard Marx)

A lövés éjszakája (r.: Pierre Grimblat)

Megboszszulni Peppart (r.: Joel Lenie)

Video és világkiállítás

1992-ben, a sevillai világkiállítás szervezői a bevételek növelése érdekében a videót is felhasználják majd – minderről Gordon L. Linden, a San Francisco-i székhelyű Bechtel Civil Inc. cég munkatársa szölt nemrégiben Budapesten, egy nemzetközi sajtótájékoztatón, amelyen bejelentették: az amerikai cég részvételével elkészült az az előtanulmány, amely az 1995-ben esetlegesen Bécsben és Budapesten közösen megrendezendő világkiállítás lehetőségét vizsgálja. A beruházás amerikai tanul-

mányvezetője kifejtette, hogy a video előnyeivel a magyar szervezők is élhetnének.

Mint ismeretes, amennyiben a párizsi székhelyű Nemzetközi Kiállítási Iroda, a BIE december 14-i ülésén Bécs és Budapest számára kedvezően dönt, úgy már jövőre megalakul a világkiállítás előkészítésével és megszervezésével foglalkozó magyar-osztrák vegyesvállalat. A vállalkozás sok egyéb ötlet hasznosítása mellett műsoros videokazetták eladásából is gyarapíthatná bevételét, hasonlóan a sevillai szervezőkhöz. Bemutathatná a két főváros, a két ország főbb látványait, s a világkiállítással egy időben már kazettán kínálhatná a képeket a legfőbb, legszebb látványokról. Mind a húszmillió vendégnek, hiszen éppen a Bechtel cég becslése szerint a kiállítás időtartama alatt Bécsset mintegy 9,9 millió, a magyar fővárost megközelítően 10,6 millió látogatót keresne fel.

Utazás és kaland

Ez az elnevezése annak a franciaországi Troyes-ban megrendezendő nemzetközi amatőrfilm-fesztiválnak, amely november 22-e és 27-e között zajlik majd. A nevezési határidő ugyan már szeptemberben lejárt, ám akit érdekelnek a VHS, VHS-C és Video-9-as rendszerben készült alkotások (és van rá módja), megtekintheti a fesztivált.

Könnyebb viszont eljutni Budapestre, a Szakszervezetek Fővárosi Művelődési Házába, a Budapest és Tájégségi Amatőr Filmszemlére, amelyre november 16-ig még bárki pályázhat. A december 8. és 11. között megtartandó eseményekre természetesen videotechnikával készült pályaműveket is elfogadnak. A rendezők VHS rendszerű készüléket tudnak biztosítani, így aki más rendszerben nyújtja be alkotását, annak gondoskodnia kell művének vetítéséről.

A díjazott filmeket december 11-én, a díjkiosztó ünnepséget követően az érdeklődők számára újra bemutatják.

MAGYAR SZINRON ÉS VIDEO VÁLLALAT

magas művészi és technikai
színvonalon vállalja:

- referencia-, reklám-, termékpropaganda-, oktató-, dokumentum-, film- és videoműsorok gyártását,
- helyszíni közvetítések lebonyolítását,
- 35 mm-es és 16 mm-es filmek átírását 1 coll, Sony U-matic, VHS és Betamax rendszerben,
- 1 coll, U-matic, VHS editálást,
- sokszorosítást VHS PAL rendszerben,
- magyar és idegen nyelvű hangosítást,
- videoanyagok számítógépes feliratozását magyar és idegen nyelveken,
- film- és videotechnikai eszközök kölcsönzését (kamerák, rekorderek, monitorok stb.),
- videovetítő-kölcsönzést nagyobb rendezvények, konferenciák, tanácskozások részére,
- zártláncú hálózatok telepítését.

**MAGYAR
SZINKRON ÉS VIDEO
VÁLLALAT**

1021 Bp., Vörös Hadsereg útja 64.
Telefon: 763-333, 767-943
Telex: 226823
Postafiók: 58 1525

ZAJCSILLAPÍTÁS KÖRNYEZET- VÉDELEM

CSENDES LEMEZZEL

a tervezés és kivitelezés
minden szakában,
rendkívül egyszerű,
előnyös megoldás.
Új gyártmányok,
zajos munkahelyek

CSENDESÍTÉSÉHEZ
konstrukcióváltoztatás
nélkül

alkalmazható.
FERROGLOBUS

Vas- és Acél
TEK Vállalat
Lemezdaraboló Üzem
Budapest XX.,
Gubacsi hídfő 6.

Tel.: 279-430

A nyugatnémet Video Magazinból átvett teszttáblázatunk ranglistájának élbőlvan nem sok változás történt az elmúlt hónapokban.

A sztereo és hifi készülékek között a magazin minősítésében továbbra is vezet

a JVC-HR-D755EG, a monó készülékek között pedig az ITT 3938 VPS. A listát alaposabban átböngészve azonban találhat kisebb változásokat az érdeklődő, sőt akadnak olyan új típusúvaltozatok, melyek vámértékét éppen újdonságuk miatt nem tudtuk megadni.

Mivel azonban a felsorolásban hasonló kvalitású és értékű „gépek” követik egymást, egy kis összehasonlítgatással

plusz-mínusz ötezer forintos pontossággal könnyen megállapítható ezeknek a gépeknek a forgalmi értéke is.

Végül, bár már többször leírtuk – egy új olvasónak minden értékelés új –, a magazin minősítése szerint egy készülék maximum 100 pontot érhet el. Ezen belül a képminőségre 40, a hangminőségre 20, a műszaki jellemzőkre 30, a kezelhetőségre pedig 10 pont adható.

Hely	Típus	Rendszer	Ára (DM)	Forgalmi (vám) érték (Ft)	Kép	Hang	Műszaki jellemzők	Kezelhetőség	Összesen	A magazin minősítése
SZTEREO ÉS HIFI KÉPMAGNÓK										
1.	JVC HR-D755EG	VHS	2900	125 000	33	18	25	7	83	nagyon jó
2.	Panasonic NV-D80EG	VHS	2800	120 000	32	18	24	8	82	nagyon jó
2.	Blaupunkt RTV-900	VHS	2800	120 000	32	18	24	8	82	nagyon jó
2.	Fisher FVH-D55HV	VHS	2400	–	32	17	24	9	82	nagyon jó
2.	Sanyo VHR-D700G	VHS	2400	–	32	17	24	9	82	nagyon jó
6.	Loewe OC 570H	VHS	2700	100 000	30	18	23	10	81	nagyon jó
6.	ITT VR 3997	VHS	2500	100 000	32	18	23	8	81	nagyon jó
6.	Sony SL-HF950ES	Super	2600	–	35	18	22	6	81	nagyon jó
6.	Sony EV-S850PS	Video-8	3000	120 000	35	18	24	8	81	nagyon jó
10.	Blaupunkt RTV-800	VHS	1900	120 000	29	17	23	8	77	jó
10.	Siemens FN 586	VHS	1900	80 000	26	16	25	10	77	jó
10.	Sony EV-S650	Video-8	2300	90 000	32	17	21	7	77	jó
10.	JVC HR-D530EG	VHS	2400	95 000	32	18	20	7	77	jó
14.	Grundig VS-540	VHS	1850	75 000	26	16	24	10	76	jó
14.	Telefunken A 980P	VHS	1900	75 000	30	19	20	7	76	jó
16.	Blaupunkt RTV-740	VHS	2000	75 000	30	19	19	7	75	jó
16.	Philips VR 6970	VHS	2000	–	30	19	19	7	75	jó
18.	JVC HR-D470EG	VHS	1950	80 000	29	18	20	7	74	jó
18.	Braun a/d/s VC4	VHS	3000	–	27	17	23	7	74	jó
20.	Sharp VC-793	VHS	1550	60 000	27	18	20	8	72	jó
20.	Fisher FVH-P990K	VHS	2150	85 000	27	18	20	8	73	jó
20.	ITT VR 3977 HiFi	VHS	2300	90 000	28	18	20	7	73	jó
20.	Mitsubishi HS-421 VPS	VHS	2300	90 000	30	18	18	7	73	jó
20.	JVC HR-D566EG	VHS	2000	80 000	28	18	20	7	73	jó
25.	Blaupunkt RTV 454	VHS	1700	70 000	29	17	19	7	72	jó
26.	ITT VR-3948	VHS	1800	65 000	27	13	23	8	71	jó
26.	Akai VS-516EO	VHS	1700	70 000	28	14	21	8	71	jó
28.	Siemens FM 468	VHS	2100	80 000	28	15	20	7	70	jó
29.	Mitsubishi HS-412G	VHS	1600	65 000	31	14	18	8	69	jó
29.	ITT Digicontrol VR 3946	VHS	1900	75 000	26	12	23	8	69	jó
29.	Philips VR 6780	VHS	1500	85 000	28	18	15	8	69	jó
32.	Orion VH-2308HS	VHS	1500	60 000	25	15	20	8	68	jó
32.	Sharp VS-693	VHS	1900	75 000	28	18	15	7	68	jó
32.	Hitachi VT-175E HiFi	VHS	2200	85 000	25	15	20	8	68	jó
MONÓ KÉPMAGNÓK										
1.	ITT 3938 VPS	VHS	1800	75 000	30	10	25	9	74	jó
2.	Akai VS 38	VHS	1400	55 000	32	11	22	7	72	jó
3.	Fisher FVH-P10KV	VHS	1100	45 000	30	10	22	7	71	jó
3.	Akai VS-22EOG	VHS	1100	–	31	12	21	7	71	jó
3.	Sanyo VHR-3310G	VHS	1300	50 000	27	11	25	8	71	jó
3.	Philips VR 6670/02	VHS	1500	60 000	28	11	25	7	71	jó
3.	Panasonic NV-D48	VHS	1800	–	30	11	22	8	71	jó
3.	Blaupunkt RTV-330	VHS	1600	65 000	30	10	23	8	71	jó
3.	Panasonic NV-G21	VHS	1600	65 000	30	10	23	8	71	jó
10.	Blaupunkt RTV-720	VHS	1800	–	30	11	21	8	70	jó
10.	Blaupunkt RTV-660	VHS	1500	–	30	11	21	8	70	jó
10.	Panasonic NV-G45	VHS	1500	–	30	11	21	8	70	jó
10.	Blaupunkt RTV-320	VHS	1400	55 000	29	10	23	8	70	jó
10.	Panasonic NV-G12	VHS	1400	55 000	29	10	23	8	70	jó
10.	Saba 4B20	VHS	1400	55 000	31	11	21	7	70	jó
16.	Blaupunkt RTV-560	VHS	1300	–	30	11	21	7	69	jó
16.	Panasonic NV-G40	VHS	1300	–	30	11	21	7	69	jó
16.	JVC HR-D320	VHS	1100	45 000	31	10	21	7	69	jó
16.	JVC HR-D300 EG	VHS	1400	55 000	32	11	19	7	69	jó
16.	Mitsubishi HS-349	VHS	1400	55 000	31	11	19	8	69	jó
16.	Hitachi VT-425E	VHS	1500	60 000	30	11	21	7	69	jó
16.	Grundig VS-460	VHS	2000	80 000	28	11	22	8	69	jó
23.	Sharp VC-A202	VHS	1100	45 000	26	11	24	7	68	jó
23.	Siemens FM 562	VHS	1200	45 000	27	11	23	7	68	jó
23.	ITT VR 3928VPS	VHS	1400	55 000	27	11	23	7	68	jó
23.	Grundig VS-410	VHS	1300	50 000	29	9	22	8	68	jó

EVIKI csatlakozók

Hely	Typus	Rendszer	Ára (DM)	Forgalmi (vram) érték (Ft)	Kép	Hang	Műszaki jellemzők	Kezelhetőség	Összesen	A magazin minősítése
23.	Hitachi VT-255E(VPS)	VHS	2400	-	27	10	23	8	68	jó
28.	Blaupunkt RTV-520	VHS	1100	55 000	30	11	20	6	67	jó
28.	Loewe OC-510	VHS	1100	45 000	28	11	21	7	67	jó
28.	Loewe OC-520	VHS	1300	50 000	28	11	21	7	67	jó
31.	JVC HR-D170E	VHS	1200	45 000	29	9	20	8	66	jó
31.	Panasonic NV-G14	VHS	1800	70 000	28	10	20	8	66	jó
33.	ITT 3918	VHS	1000	40 000	28	10	20	7	65	jó
33.	Orion VH-2600RC	VHS	1200	-	27	10	20	8	65	jó
33.	Grundig VS 520	VHS	1500	-	24	10	23	8	65	jó
33.	Grundig VS-440	VHS	1200	45 000	26	10	22	7	65	jó
33.	NEC DX-1000 G	VHS	1400	-	30	9	18	8	65	jó
33.	JVC HR-D180E	VHS	1400	-	29	9	19	8	65	jó
33.	Nordmende VR 1205	VHS	1500	50 000	28	10	19	8	65	jó
33.	Grundig VS-300	VHS	1300	-	26	9	22	8	65	jó
41.	Blaupunkt RTV	VHS	1200	50 000	26	10	20	8	64	megfelelő
41.	JVC HR-D210	VHS	1100	45 000	29	10	18	7	64	megfelelő
41.	Fisher FVH.P5100KV	VHS	1400	-	27	11	19	7	64	megfelelő
41.	Grundig VS-400	VHS	1200	45 000	25	9	22	8	64	megfelelő
41.	Hitachi VT-135E VPS	VHS	1700	70 000	26	10	20	8	64	megfelelő

KAMUJÁRÓK

1.	Sony V200Pro	Video-8	4500	-	33	18	24	10	85	nagyon jó
2.	Sony V-90E	Video-8	4000	180 000	33	15	23	9	80	nagyon jó
2.	Fuji M600	Video-8	4000	180 000	33	15	23	9	80	nagyon jó
4.	Bauer VCC 826	Video-8	4000	180 000	33	12	21	9	75	nagyon jó
4.	Blaupunkt CR 8010	Video-8	3900	175 000	33	12	21	9	75	nagyon jó
4.	Metz 9629	Video-8	4000	180 000	33	12	21	9	75	nagyon jó
4.	Loewe Profli 800	Video-8	3500	160 000	32	14	22	7	75	nagyon jó
8.	Blaupunkt CR-8000	Video-8	3500	160 000	32	12	22	8	74	jó
8.	Nikon VN-810	Video-8	4000	180 000	32	12	22	8	74	jó
10.	ITT VM-C388	VHS-C	3400	155 000	32	11	22	8	73	jó
10.	JVC GR-45	VHS-C	3500	160 000	32	11	22	8	73	jó
10.	Kyocera KD-3010	Video-8	3500	160 000	31	13	22	7	73	jó
10.	Minolta 8100	Video-8	3500	160 000	31	13	22	7	73	jó
10.	Nordmende CV-2201	VHS-C	3500	160 000	32	11	22	8	73	jó
10.	Pentax PV-C850	Video-8	3500	160 000	31	13	22	7	73	jó
10.	Philips 6840	VHS-C	3500	160 000	32	11	22	8	73	jó
10.	Saba VM-6990	VHS-C	3500	160 000	32	11	22	8	73	jó
10.	Sony CCD-V100E	Video-8	3300	150 000	30	14	21	8	73	jó
19.	Bauer VCC 526	VHS	3700	165 000	32	11	21	9	72	jó
19.	Bauer VCC 616	VHS-C	3600	160 000	32	11	21	8	72	jó
19.	Blaupunkt CR-1800	VHS	3700	165 000	32	11	20	9	72	jó
19.	Blaupunkt CR-5000	VHS-C	3600	160 000	32	11	21	8	72	jó
19.	Grundig VS-170	VHS	3700	165 000	32	11	20	9	72	jó
19.	Grundig-VS-C60	VHS-C4	3600	160 000	32	11	21	8	72	jó
19.	Loewe Profli 8	Video-8	3000	135 000	30	13	21	8	72	jó
19.	Metz 9625	VHS-C	3600	160 000	32	11	21	8	72	jó
19.	Panasonic MC-10	VHS	3600	-	32	11	21	8	72	jó
19.	Panasonic NV-M7	VHS	3700	165 000	32	11	20	9	72	jó
19.	Philips VKR 6858	VHS	3700	165 000	32	11	20	9	72	jó
30.	Canon VM-E2	Video-8	3000	135 000	29	13	22	6	70	jó
30.	Panasonic NV-M5EG	VHS	3500	160 000	31	11	20	6	70	jó
32.	Aiwa CV-80	Video-8	3100	140 000	29	13	20	7	69	jó
32.	Fuji P600	Video-8	3000	180 000	25	14	23	7	69	jó
32.	Sony V50E	Video-8	3000	135 000	25	14	23	7	69	jó
35.	Canon VM-E1N	Video-8	2200	100 000	28	13	20	6	68	jó
35.	Fuji P300AF	Video-8	2500	115 000	29	13	20	6	68	jó
35.	Hitachi VM-C30	VHS-C	3500	160 000	29	11	22	6	68	jó
35.	Panasonic MC-5	VHS-C	3600	160 000	30	11	19	8	68	jó
35.	Ricoh R 250	VHS	2500	115 000	29	13	20	6	68	jó
35.	Sanyo VM-D1P	Video-8	3700	165 000	26	13	22	7	68	jó
35.	Sanyo VM-800P	Video-8	3000	135 000	29	12	20	7	68	jó
35.	Sony V30E	Video-8	2500	115 000	29	13	20	6	68	jó
35.	Vivitar Magic-8	Video-8	3400	115 000	26	13	22	7	68	jó

Az EVIKI Elektroakusztikai és Villamosipari Kiszívóvezeték 1986 óta működik a jelenlegi felállításban. Mindössze tizenötödolgoznak Karacsony István elnök vezetésével. A bedolgozó hálózatnak köszönhetően az önköltség minimális, és telephelyre sincs szükség.

- A központ a lakosom, és a 80 négyzetméteres pincében található a raktár, illetve ott csomagolják termékeinket - mondja az elnök. - Tavaly 10 millió forint forgalmunk volt, ami egy viszonylag új kiszívóvezetettel, azt hiszem, nem is olyan rossz.

Az audio- és videocsatlakozók gyártásának ötlete még 1983-ban egy Interker-börzén merült fel. Akkor ötfele alkatrész előállításával kezdtek a munkát, ma már 110-féle csatlakozóval foglalkoznak. Mielőtt megjelentek eurocsatlakozókkal a piacon, jó néhány kisiparos 1000 forintot is elkért darabjáért. Az EVIKI 400-500 forintért kínálja.

- Nagyon fontosnak tartom az igények megismerését - folytatja az elnök. - Évekig 30-40 ezer videocsatlakozó fogott, de a kábeltelevízió előretörésével ez a szám 20 ezerre esett vissza. Mivel ezzel számoltunk, úgy kalkuláltuk az árainkat, hogy a vásárlásuk kedvet ébrentsuk.

Termékeik kizárólagos vásárlója a Ravil, s az együttműködés nemcsak az értékesítésre korlátozódik. A kereskedelmi vállalat szerzi be a gyártáshoz szükséges import csatlakozóegységeket. A készterméket pedig a szerződés szerint visszavásárolják. A kábeleket a Magyar Kábel Művek kisteleki gyára szállítja.

- Eddig csak behoztunk Nyugatról alkatrészeket, de elképzelhető, hogy idén megállapodunk egy külföldi partnerünkkel és bémunkát vállalunk - említi Karacsony. - Az elvégzett munka ellenértékéért számíthatunk a csatlakozókra. Ez jelentős devizamegtakarítást eredményezhetne.

Jelenleg éppen legújabb megrendeléseink dolgoznak, videokamera-toldókábel, csatlakozót készítenek kórházaknak, hogy a műtőkből közvetíthessék a műtéteket.

Az EVIKI elnöke menedzser és fejlesztés is egy személyben. Természetesen világraszóló újdonsággal nehéz lenne kirukkolni, de érdemes kutatni a konvertibilis valutáért beszerezhető anyagok hazai előállításának lehetőségeit. Ha ez megvan, „mindössze” a technológia, a gyártás megszervezése van hátra. Ilyen honosított termékük a vezetékjelágozó idom is.

Sajnálatos módon idei 4. (11.) számunk 37. oldalán az Utazási körkép cikkünkben tévedésből említettük a nyugati utazásszervezők között a Saturnus Tours utazási irodát, amely nem rendelkezik nyugati kiutaztatási joggal.

Videoton-Thompson

Másfél milliárd forintos programmal készültek 1989-re a Videotonok. A nagyszabású beruházás részeként olyan, nyugati technológián alapuló gyártórendszert honosítottak meg a cég székesterhávi gyáregységében, amely szinte az emberi kéz érintése nélkül gyártja a 40 másodpercenként egyet – a televíziókészülékeket.

Megújult a minőségellenőrzés rendszere is az új technika révén. Amíg korábban csupán a kép és a hang meglétét tudták „tesztelni” az elkészült készülékeknél, addig most egy kamera segítségével olyan vizsgálatok alá vehetik a gyártósrórról lekerülő készülékeket, melyek a legpróbb hibákra is fényt derítenek. Mindehhez párosul egy új, szigorú normarendszer, melynek alapján a hazai és a külföldi alkatrészzállítóktól egyaránt megkövetelik a nyugati szabványok betartását.

A technológiai megújulás összefügg a világ egyik legelismertebb televíziógyártójával, a francia Thompson céggel kialakított hosszú távú, szoros üzleti kapcsolatokkal. Az elmondottak mellett a Thompson-licenc alapján kifejlesztett távszabályozó tv-készülékkel is jelennek meg a piacon a Videoton. A különleges mikroprocesszorral ellátott televíziók a hazai kereskedelemben eddig forgalmazott társaihoz képest számos műszaki újdonságot tartalmaznak. A VT02-es mikroprocesszor a készülék „lelke”. Ez memorizálja az összes fogható állomás programját, így egyetlen gombnyomással előhívható a keresett adás. Jóllehet az eddig forgalmazott készülékek is tartalmaztak hasonló lehetőségeket, ám amíg azoknál a tulajdonosnak magának kellett ráhangolnia a tévét az kívánt csatornára, itt ezt a feladatot a program elvégzi helyette. Így minden eddiginél tisztábban foghatók a különböző adások. De mód van a hagyományos beállításra is, tehát a különféle kábeltelevíziós adások is vehetők vele. A készülék SCART csatlakozóval rendelkezik.

A fejlesztők tovább bővítették a teletext rendszer lehetőségeit. Eddig meglehetősen nehézkes volt a képiújság ide-oda lapoztatása, mivel igen sok ideig tartott, míg a készülék kikereste a látni kívánt oldalt. Az új elven működő televízió ezzel szemben „fejben tartja” az olvasott és az azt követő hat oldalt, így a képek közötti várakozási idő csökken. A keresés sem okoz nehézséget, a képiújság tartalomjegyzéke bármikor behívható.

A TS televíziókészülékek különböző átmérőjű képcsővel kerülnek forgalomba: kisebb, 56 cm-es, nagyobb, 67 cm-es és várható, hogy supersarkított képcsőves kivitelben 63–70 cm-es változatokat is gyártanak majd. A tervek szerint novemberben indul meg a nagyüzemi gyártás, s még az ideig a boltokba kerül egy körülbelül tizeszer nagyságúndó széria. A készülék áráról a cég még nem nyilatkozott, erre csak a KERMI és MEEI vizsgálatait után kerülhet sor.

A Videoton, az olimpiai játékok előtti megnövekedett igényekhez alkalmazkodik, megkezdte hagyományos készülékei különböző nagyságú, 32 colos (80 cm főüli) képernyőátmérőjű változatainak gyártását. Ezek a tévék azonban devizagondok miatt még jó darabig csak a nyugati vásárlókat boldogítják, és egyelőre nehéz lenne megjöszni, mikor és milyen áron kerül belőlük a hazai piacra is.

A devizaszűkös időkre hivatkozva, a videóokra váróknak sem ígérnek túl sok jót a vállalatnál. Egyelőre csak annyi biztos, hogy közelebbi karácsony előtt 3000 darabot – cseppben a tenger – piacra dobhat az AKAI VS-37EDG típusjelű készülékből. Az elmúlt esztendő kínálatából már jól ismert videó ár 60 000 Ft körül lesz.

Kereskinál

Rovatunkban ingyen közzéteszük magánreklámjaidat. Szóval, ha szeretnél hirdetni, akkor itt a legjobb hely. Lehet, hogy még nem is tudod, hogy mennyire egyszerű és olcsó lehet. De megpróbáljuk megmutatni, hogy mennyire egyszerű és olcsó lehet. De megpróbáljuk megmutatni, hogy mennyire egyszerű és olcsó lehet.

● CANON VC 200 videokamera – nem kamkorder – új, vámrétekből 80 000 forintért eladó. Érdeklődni lehet a 112-152-es telefonon.

● Keresem a Predator I-II. részét, a Police Academy V. és a Running man című filmeket (magyar hanggal) és másolatban minőségben. Holló Zsolt, 3275 Detk, Rákóczi u. 49.

● SABA PVR 6083 (JVC HR-S10) képmagnó és SABA CVC (JVC GX-N7) kamera új állapotban, tartozékokkal együtt 120 000 forintért eladó vagy 3 éves Kodakra cserélhető. Telefon: 52/19-114.

● Eladó új, garanciális videokorder HQ, távirányítású, és egy szovjet színes, nagy képernyős tv. Prókai Sándor, 1081 Budapest, Népszínház u. 59. I. emelet 8/a, 18-21 óra között.

● Profesionális és félprofi videotechnikával foglalkozó nyugati prospectusokat keresek megvételre. Takács János, 7664 Pereked, Fő u. 29.

● Kiváló minőségű videofilmeket gyűjtök és cserélek, lehetőleg budapesti cserepartnerekkel. Hollósi Károly, napközben: 811-920/342 (14-ig), este: 651-559.

● Kézületeknek is eladó SABA PVR 6083 típusú hordozható videokorder tunerrel, továbbá eladó Orion mini hi-fi torony. Józsa András, 8500 Pápa, Jókai u. 60.

● Eladó Panasonic NV-850 hi-fi sztereo videomagnó, ITT 3838 70 cm, sarkított képcsőves tv. Varga Csaba, 9400 Sopron, Gyóni u. 1. Telefon: 99/13-301.

● Eladó 9 hónapig használt, még 3 hónapig garanciális távirányítású Dyrum FS-63 típusú képmagnó. Gulicska Zoltán, 2700 Cegléd, Hollós u. 9.

● Eladó egy Grundig TP 400 VT távvezérlő. Alkalmas televízió, teletext és videomagnó funkciók működtetésére. Zankó Ferenc, 1192 Budapest, Álmós utca 50.

● Eladó Panasonic hi-fi sztereo videomagnó, beszerzési áron. Bánkai Ákos, 9200 Mosonmagyaróvár, Úttörő u. 19.

● Keresem a július 10-i Forma-1 Angol Nagydíj felvételét átjátszásra vagy megvételre. Frei László, 6323 Harta, Kossuth u. 71.

● Fisher FVH-P725 típusú videomagnó magyar nyelvű kezelési út-

mutatás eladom. Szász Zoltán, 3700 Sajószentpéter, Selmelweis u. 5.

● Eladó új, garanciális, távirányítású videokorder, kazettával, és Toshiba képcsőves színes videomagnó, külön is. Szabó József, 5300 Karcag, Kossuth tér 7-9.

● Eladó féléves Fisher FVH-U 905 típusú videomagnó, műsoros (TDK) kazettával, Varga Imre, 4032 Debrecen, Jerkő 15. III/23. 17 és 22 óra között.

● Keresem az ÖTLET Video Magazin 1-5. számait. Motyvoszki János, 6723 Szeged, Gát u. 5/A.

● Félprofi orsós szalagok, könnyűzenei felvételi riasztásokkal, szalagok, kártyák. Erdőkődni lehet 17 óra után a 202-547-es telefonszámon.

● Megvételre keresek olcsó, hiteles is eladó képmagnót, valamint C. Catch-kielpeket tartalmazó kazettákat. Zorák Attila, 2764 Tápószőlős, Petőfi S. u. 24.

● Megvételre keresem az ÖTLET Video Magazin 1-4. számait. Demeter Attila, 5540 Szarvas, Kossuth L. u. 8.

● Commodore színes monitor és 2 db joystick olcsón eladó. Telefon: 832-821.

● Jó állapotban lévő színes televízió videomagnóval, havi 2000 forintos részletre vennék. Cim-Lozsi György, 2760 Nagykáta, Erdőszőlős 83.

● Videofilmek magyar szövegű feliratozását elkészítem. Karmazin Zoltán, 5011 Szekelmez, I. Pf. 137.

● AKAI HXA 301 W típusú gyorsmagnós, dupla kazettás magnódeck eladó. Karmazin Zoltán, 5000 Szekelmez, Rigó u. 5. II/21.

● Az alábbi filmeket keresem megvételre, jó minőségben, magyar szöveggel: Top Gun, Predator, Sky Riders, Ninja Wars, Mad Mission I-II. Ajánlatokat a következő címre kérek: Péter György, 7570 Barcs, Petőfi u. 6.

A hét törpétől

Híába kapták sorozatban Disney filmjei az Oscar-díjakat, hiába lett Amerika népszerű embere, a gondjai csak egyre szaporodtak. A sikeres művészek újra és újra felül kell mólnia önmagát, s magánélete csapásain is úrrá kell lennie. E megállapítás jegyében kellett élnie és dolgoznia Disneynek 1938-ban. Ebben az évben halt meg idős édesanyja, egy rosszul működő kályha miatt. Lesújtva, összetörve kellett mégis belekezdnie új filmjébe, a *Pinocchio*-ba.

Az eredeti történetet az olasz Carlo Lorenzini írta 1880-ban, s bejárta szinte az egész világot. Ideális rajzfilm-alapanyagnak ígérkezett: eseménydús, fordula-

tos, kalandos, vidám mese, ráadásul rendkívül népszerű a gyerekek körében. Látszólag tehát az isten is Disneynek teremtette a kedves kis fababút, ám amint elkezdődött az érdemi munka, kiderült, hogy pályafutásának egyik legnehezebb feladatával kell megbirkóznia. Disney ugyanis egész addigi munkássága során azon igyekezett, hogy figurái minél életszerűbbek legyenek, mozgásuk megközelítse a természetet, arcuk kedvesnek, kifejezőnek tűnjék a nézők szemében. Ennek a célnak az érdekében születtek az egyre újabb technikai megoldások, trükkök, s egyszerre szembetalálta magát a mozdulatlan arcú, lényegéből fakadóan darabos mozgású, szögletes Pinocchio-val.

Rendkívül jellemző momentum, hogy fél évvel a munka megkezdése után Walt Disney – mit sem törődve a költségek ugrásszerű növekedésével – leállította a produkciót, s szinte előlőrl kezdte az egészet. Először is

Különleges Oscar-díjat vehetett át Walt Disney a Hófeherke és a hét törpe című filmjéért. Az egy nagy és hét „törpésített” Oscar-alakból álló szoborcsoportot az alig tízéves Shirley Temple nyújtotta át. A kislány, látva Disney zavarát, e szavakkal próbálta megnyugtatni: „Ne tessék idegeskedni, Walt bácsi!”

magát Pinocchiót vették kezelésbe, s a csetlő-botlól pálcikaemberkét megpróbálták életszerűbbé, kevésbé szögletesé tenni, megfosztani jellegtelen karakterétől. Mindezek után Disney még mindig elégedetlen volt, szerinte a kis fabábú még a teljes átalakítás ellenére sem volt alkalmas arra, hogy sikeressé tegye a filmet. A bájosan esetlen főhős környezetét is át akarta formálni, mégpedig oly módon, hogy az eredeti mesében csaknem jelentéktelen részletek a forgatókönyvben igen erős hangsúlyt kaptak, mások pedig egyáltalán nem kaptak szerepet a filmben, holott a mesében fontosaknak tűntek.

Az előbbre példa Jiminy Cricket, a tücsök. E nagy irodalmi hagyományokkal rendelkező rovar a mesében csupán annyi feladatot kapott a szerzőtől, hogy figyelmeztesse Pinocchiót, ha helytelenül viselkedik – könyveltségéért a fabábú egyszerűen eltaoossa. Disney – amellet, hogy nagy gondot fordított a megrajzoltatására – meglátta a tücsökben rejlő óriási lehetőséget, s a film másik főhőisévé emelte, s így lett Pinocchio élő lelkiismerete. A filmben Jiminy Cricket két dalt is énekel; közülük az egyik – Ha vágyódsz egy csillag után (When You Wish Upon a Star) – elnyerte az amerikai Filmművészeti és Filmtudományi Akadémia díját 1941-ben.

Végül Disney e filmjének költségei meghaladták a két és fél millió dollárt, a cég, a Walt Disney Productions pedig tetemes veszteséget

könyvelhetett el, amiben nagy része volt annak, hogy elkészültekor – a degenerált hitleri uralom idején – Európa népei nem bájos rajzfilmek nézésével töltötték az idejüket. Márpedig Disney bevételének csaknem a fele az európai kontinensről származott, s ekkora csapást még a legtokeerősebb vállalatok sem képesek elviselni. Szinte törvényszerűen ráfizetéses lett további két alkotás is, a Fantázia című, és Felix Salten Bambijának filmváltozata.

1940-ban a Disney cég már négy és fél millió dollárral tartozott a hitelviselő bankoknak, mondhatnánk, a csőd szélére került. Ezzel szemben hárommillió dollárért felépült egy új, korszerű stúdió, amelyben ezer alkalmazottat foglalkoztattak. Mindehhez társult az évek során felhalmozódott szellemi vagyon, a cég és Walt Disney hihetetlen népszerűsége. A Walt Disney Productions már 1938-ban bocsátott ki részvényeket, de ezek mind a család tagjainak a birtokába kerültek. Két évvel később arra kényszerült a cég, hogy nyilvános, bárki által megvásárolható részvényeket adjon ki, 5 és 25 dolláros névértékben. Miután ezek az értékpapírok igen gyorsan elkeltek, a vállalat három és fél millió dolláros tőkéhez jutott, ami elengedhetetlen feltétele volt a további produkciók készítésének. Mindebből talán azt a következtetést is le lehet vonni, hogy egy pénzügyi nehézségekkel küzdő, nagy szellemi tőkével rendelkező

Disneylandig

cég talpra állításának nem az állami költségvetési támogatás a leghatékonyabb eszköze.

Walt Disney életrajzírója, Bob Thomas leír egy másik esetet, ami máig érvényes tanulságokkal szolgálhat a magyar adóreform apostolainak. Az Egyesült Államokban 1943. január 1-jétől új adótörvényt kívántak bevezetni, s ez azt jelentette, hogy mintegy 15 millió olyan állampolgárt köteleztek adófizetésre, aki korábban semmiféle adót nem fizetett. Az amerikai Pénzügyminisztérium egyik magas állású hivatalnok a kéressel keverte meg Disneyt, hogy segítsen megérteni az emberekkel, miért olyan fontos a jövedelemadó fizetése.

Disney, a maga sajátos, nyers modorában, azt válaszolta a felkérésre, hogy ha már törvény kötelezi az embereket az adó megfizetésére, akkor azokat, akik nem hajlandók fizetni, börtönbe kell vetni, vagyis nem látja szükségét semmiféle rábeszélésnek. Az állami adóbevételek kormánybiztosa ekkor kifejtette, hogy talán mégsem lenne célszerű 15 millió ember ellen vádat emelni. Az ő céljuk az: minél többen értsék meg, az adófi-

zetéssel a háború megnyeréséhez járulnak hozzá. Disney végül beadta a derekát, s Donald kacsát javasolta az új adótörvény lelkes szöszlőjéül. A tisztségviselők nem voltak elragadtatva Disney ötletétől, szerintük a film főszerepében nem egy hápogó szárnyasnak, hanem Mr. Átlagpolgárnak kellene feltűnnie. Valószínűleg olyasmint képzeltek el, mint amilyenre nálunk a *Magyarozom a mechanizmust* című érdekesítő sorozat sikeredett. Szerencsére Disney nem adta meg magát, s így elkészült *Az új szellem* című propaganda-rajzfilm, amelyben Donald kacsa - hazafias érzelmektől áthatva - adófizetésre buzdítja az Egyesült Államok polgárait. Az új szellemet 60 millió néző látta, s a Gallup közvéleménykutató intézet felmérése szerint az adófizetésre kötelezettek 37 százalékánál elérte hatását. (Nem valószínű persze, hogy ha Dargay Attila készített volna egy olyan filmet, amelyben Vuk, a kölyökroka abbahagyja csintalankodását, s inkább adóbevallást készít, kedvezőbbben fogadtuk volna a magyar adótörvényt...)

Mire véget ért a háború, Disney újra nyakig úszott az

adósságban, a stúdióban pedig régóta húzódott a *Hamupipőke* (Cinderella), az *Alice Csodaországban* (Alice in Wonderland) és a *Peter Pan* című filmek készítése. Mégsem ezekre összpontosított, hanem természetábrázoló alkotásokba kezdett, sőt befagyaszott angolai követeléseiből leforgatta a *Kincses sziget* játékfilmváltozatát, s nagy sikert aratott vele. Munkatársai már-már attól tartottak, hogy Disney elpártol a rajzfilmkészítéstől. Féltelműk alaptalan volt, legalábbis ami a játékfilmet illeti. Walt Disneyt egészen más vonzotta. Az itt következő részlet abból a leveléből való, amit hűgának írt Portlandbe 1947 decemberében.

„Vettem magamnak karácsonyra egy vilányonatot, amire egész életemben vágytam. Mivel nő vagy, bizonyára nem érted gyerekkori sóvárgásomat, de a lényeg az, hogy megvan, és nagy-

gyon jól elszorakozom vele. Az irodám melletti szobában állítottam fel, és ha van egy szabad pillanatom, játszom vele. Teherszerelvény, és a vonat sípól, meg igazi füstöt bocsát ki a kéményéből. Vannak váltók, szemaforok, állomás, minden. Egyszerűen csodás!”

Walt Disney egész egyszerűen rajongott a vasúterért, a vonatokért, kétégyermekes családapa korában is. Mindemellett gyakorta vitte a lányait vidámparkokba, s amíg rájuk várt, el-elűtődött és szórakoztatásra hivatott intézmények sivárságán, szelentelenségén, egyformaságán. Hamarosan kipattant fejéből az ötlet: építeni kellene Hollywoodban egy olyan vidámparkot, ami semmiben sem emlékeztet az Amerikában mindenütt működő, szokványos létesítményekre. Természetesen vasutat képzelt bele, amivel - kacskaringós úton - végig lehet utazni a városágos leveársókán.

A gyermekek szemével, érzésvilágával álmódta meg Disney az eleinte Miki Egér Parknak elnevezett szórakoztató-központot, s elképzelése szerint minden megtalálható lett volna benne, ami egy igazi városban létezik: tanácsolás, kórház, mozi, színház, tűzoltóság, piac, rendőrség, éppenséggel még börtön vagy fogda is. Később - nyilván a gazdaságossági számítások hatására - a terv úgy változott, hogy egy liliputi várost kell felépíteni, amelyben a látogatók felülről szemlélhetik a városka lakóinak - bonyolult elektronika által vezérelt - életét.

Mindenesetre a vidámpark-tulajdonosok azt tanácsolták Walt Disneynek, hogy hagyjon fel e reménytelen vállalkozás megvalósítására tett próbálkozásaival, hiszen merő pénzkiadás az egész. Ő azonban tántoríthatatlanul kitartott Disneyland mellett, tanácsadóik pedig az első lépcsőben 11 millió dolláros befektetést javasoltak.

Ha valaki azt hinné, hogy Disneyland csupán egy rajzfilmes grandiózus vállalkozása, ám valójában nem sok

köze van a rajzfilmekhez, az biztosan téved. A szerencsés utazók, akik eljutottak oda, állítják, hogy szinte a rajzfilmek frissességével peregnék az események a nézők-látogatók szeme előtt, s a parkot pontosan olyan alapossággal tervezték meg, ahogyan egy rajzfilmet szoktak. Disney szinte forgatókönyvet írt, amelyben minden, a legapróbb mozzanatot is, a szórakoztatás érdekében született.

1954-ben kezdődtek az álomország munkálatai, s ugyanebben az évben az amerikai televízió már bemutatva a készülő parkot és a Disneyland-filmsorozat várható produkcióiból is sugárzott részleteket. Disney már-már erőszakos hírvérese következtében – bár még csak a földmunkáknál tartottak – az amerikai gyerekek pontosan tudták, hol lesz Disneylandban a Jövő Birodalma, – a Vadnyugati Határvidék, milyen lesz a Mark Twain Gózhajó, a Természet Csodáinak Birodalma és a többi, Disney tervezte látványosság. Végül is 1955 nyarára felépült az „ország”, a megnyitő azonban nem sok jóval kecsegtetett. Csaknem 35 ezer ember rohanta meg a parkot, s egy alkalmazott visszaemlékezései szerint „a vendégek első rohama alatt egy-két mozgómenet elromlott, az éttermekben és a büfépavilonokban elfogyott az étel

és az ital. A Képzelet Birodalmában gázzzivárgást észleltek, s emiatt az egész területet le kellett zárni.” Ráadásul a nagy hőségűtől olvadozni kezdett az aszfalt, a Mark Twain Gózhajó csaknem elsüllyedt a túl sok utastól.

Disney nem törődött bele a kudarcba, s hihetetlenül rövid idő alatt tökéletesen működő gyermekparadicsommá vált a megvalósult álom. Hat hét leforgása alatt másfél millió látogató özönlött Disneylandbe, s hogy mekkora üzlet volt valójában, arra elég egyetlen adat: az Egér Testőrség nagy fülű sapkáiból naponta 24 ezret adtak el. Disney hiába készített nagy sikerű, az egész világon forgalmazott filmeket, igazán gazdagga Disneyland tette.

Sukarno, Indonézia egykori elnöke volt az első magas rangú vendég az Egyesült Államokban, aki programjába iktatta Disneyland megtekintését. Nyikita Szergejevics Hruscov is látni akarta, de amikor Los Angeles rendőrfőnöke kijelentette, hogy nem képes megvédeni a szovjet pártvezért egy esetleges támadástól Disneylandben, fájó szívvel le kellett mondania, hogy szomorú gyerekkoráért így módon vegyen kárpótlást.

Természetesen Disney nem hagyta abba a filmkészítést sem, annál is inkább, mert a televízió tömegessé

gekbe emelte Disneyt, s 1964. szeptember 14-én John F. Kennedy, az Egyesült Államok elnöke a Szabad-ság Erődemrenddel tüntette ki a Fehér Házban.

Életének utolsó évében is óriási tervek foglalkoztatták. Fel akarta építeni a Jövő Városát, s erre a célra már meg is vásárolt egy hatalmas területet. Nagy erővel fogott hozzá a munkához, utazott, tárgyalt fáradhatatlanul, egészen addig, amíg halálos betegsége le nem döntötte lábáról. Halála napján, 1966. december 6-án, testileg megförtén, de szellemileg ereje teljében még mindig a terveiről beszélt. „Valószínűleg a világ összes pszichiáterénél többet tett annak érdekében, hogy meggyógyítsa a fájó emberi lelket” – írta valaki halálakor. Mi sem mondhatunk többet.

Berkes András

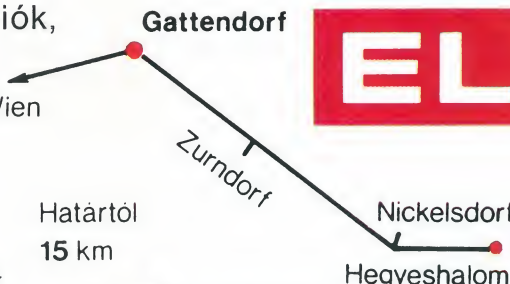
KOMA ELEKTRO MARKT

VIDEO · TV · AUDIO

- Videokamerák
- Videomagnók
- Színes televíziók, monitorok
- Hifi tornyok Wien
- Autórádió -magnók
- Kazetták
- Számítógépek
- Mikrohullámú sütők

■ **MÜNCHEN 40 (NSZK)**
Dientzenhofer str. 66.
Tel.: 00-49-89-3118454

■ **GATTENDORF (AUSZTRIA)**
Hauptplatz 13.
Tel.: 00-43-2142-6674

Mwst. adóvisszatérítés előre!
UDVARIAS, MAGYAR NYELVŰ KISZOLGÁLÁS!
Az üzlet előtt tágas parkolási lehetőség!

Hasonlítsa össze árainkat a nagyruházak áraival!

köze van a rajzfilmekhez, az biztosan téved. A szerencsés utazók, akik eljutottak oda, állítják, hogy szinte a rajzfilmek frissességével peregnék az események a nézők-látogatók szeme előtt, s a parkot pontosan olyan alaposággal tervezték meg, ahogyan egy rajzfilmet szoktak. Disney szinte forgatókönyvet írt, amelyben minden, a legapróbb mozzanat is, a szórakoztatás érdekében született.

1954-ben kezdődtek az álmország munkálatai, s ugyanebben az évben az amerikai televízió már bemutatva a készülő parkot és a Disneyland-filmsorozat várható produkciójából is sugárzott részleteket. Disney már-már erőszakos hívrése következtében – bár még csak a földmunkáknál tartottak – az amerikai gyerekek pontosan tudták, hol lesz Disneylandban a Jövő Birodalma, a Vadnyugati Határvidék, milyen lesz a Mark Twain Gózhajó, a Természet Csodáinak Birodalma és a többi, Disney tervezte látványosság. Végül is 1955 nyarára felépült az „ország”, a megnyitő azonban nem sok jóval kecsegtetett. Csaknem 35 ezer ember rohanta meg a parkot, s egy alkalmazott visszaemlékezései szerint „a vendégek első rohama alatt egy-két mozgómenet elromlott, az éttermekben és a büfépavilonokban elfogyott az étel

és az ital. A Képzelet Birodalmában gázzzivárgást észlelték, s emiatt az egész területet le kellett zárni.” Ráadásul a nagy hőségstől olvadozni kezdett az aszfalt, a Mark Twain Gózhajó csaknem elsüllyedt a túl sok utastól.

Disney nem törődött bele a kudarcba, s hihetetlenül rövid idő alatt tökéletesen működő gyermekparadicsommá vált a megvalósult álmom. Hat hét leforgása alatt másfél millió látogató özönlött Disneylandbe, s hogy mekkora üzlet volt valójában, arra elég egyetlen adat: az Egér Testőrség nagy fülű sapkáiból naponta 24 ezret adtak el. Disney hiába készített nagy sikerű, az egész világon forgalmazott filmeket, igazán gazdaggá Disneyland tette.

Sukarno, Indonézia egykori elnöke volt az első magas rangú vendég az Egyesült Államokban, aki programjába iktatta Disneyland meglátogatását. Nyikita Szergejevics Hruscov is látni akarta, de amikor Los Angeles rendőrfőnöke kijelentette, hogy nem képes megvédeni a szovjet pártvezért egy esetleges támadástól Disneylandben, fájó szívvel le kellett mondania, hogy szomorú gyerekkoráért ilyen módon vegyen kárpótlást.

Természetesen Disney nem hagyta abba a filmkészítést sem, annál is inkább, mert a televízió tömegessé

válása miatt egyre több rajzfilmet igényeltek a társaságok. A népszerű sorozatok mellett belekezdett a Csipkerózsika forgatásába is, ami három évig készült, s hatmillió dollárt emésztett fel. 1961-re érkezett el az a pillanat, amikor Disney az utolsó kölcsönét is visszafizette a Bank of Americának.

Halála előtt két évvel, 1964-ben készítette azt a filmjét, amely hetediként került a világ tíz legnépszerűbb filmalkotásai közé, s ez volt a *Mary Poppins*. Ez a vidám, zenés történet sikerét elsősorban Julie Andrews ragyogó játéknak köszönheti, a felejthetetlen daloknak. A *Mary Poppins* az

egekbe emelte Disneyt, s 1964. szeptember 14-én Johnson elnök a Szabad-ság Érdemrenddel tüntette ki a Fehér Házban.

Életének utolsó évében is óriási tervek foglalkoztatták. Fel akarta építeni a Jövő Városát, s erre a célra már meg is vásárolt egy hatalmas területet. Nagy erővel fogott hozzá a munkához, utazott, tárgyalt fáradhatatlanul, egészen addig, amíg halálos betegsége le nem döntötte lábáról. Halála napján, 1966. december 6-án, testileg megtörtén, de szellemileg ereje teljében még mindig a terveiről beszélt. „Valószínűleg a világ összes pszichiáterénél többet tett annak érdekében, hogy meggyógyítsa a fájó emberi lelket” – írta valaki halálakor. Mi sem mondhatunk többet.

Berkes András

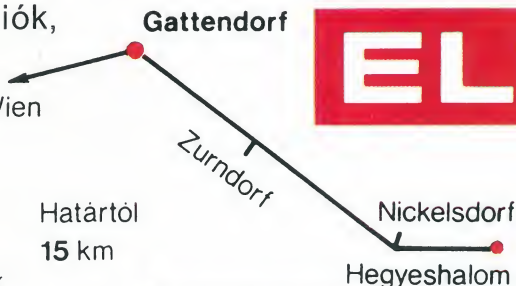
KOMA ELEKTRO **M**ARKT

VIDEO · TV · AUDIO

- Videokamerák
- Videomagnók
- Színes televíziók, monitorok
- Hifi tornyok Wien
- Autórádió -magnók
- Kazetták
- Számítógépek
- Mikrohullámú sütők

■ **MÜNCHEN 40 (NSZK)**
Dientzenhofer str. 66.
Tel.: 00-49-89-3118454

■ **GATTENDORF (AUSZTRIA)**
Hauptplatz 13.
Tel.: 00-43-2142-6674

ELIN

Mwst. adóvisszatérítés előre!
UDVARIAS, MAGYAR NYELVŰ KISZOLGÁLÁS!
Az üzlet előtt tágas parkolási lehetőség!

Hasonlítsa össze árainkat a nagyáruházak áraival!

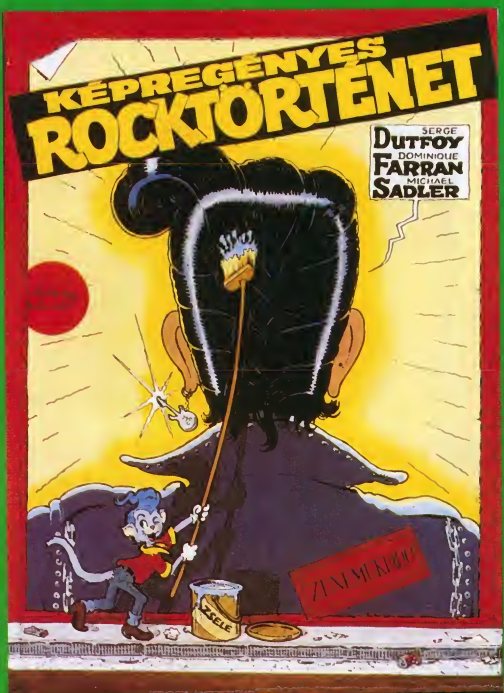

Speciálisan kialakított
 márkaszervizeinkben JVC, Siemens,
 Grundig, Sony, Fisher és még sok más
 típusú szórakoztató elektronikai
 termék javítását
 vállaljuk.
 Hangátalakít-
 ás, áthangolás
 a leg-
 korszerűbb
 technológiá-
 val.

Bp. VII., Majakovszkij u. 19/
 Tel.: 225-252
 Bp. X., Pongrác u. 9.
 Tel.: 575 634

**Könyvújdonság
 a Zeneműkiadónál
 Ára: 148 Ft**

A KÉPREGÉNYES ROCKTÖRTÉNET
 megrendelhető a Zeneműkiadó Válla-
 lat Propaganda Osztályától. Levélcím:
 Budapest, 5. Pf. 322., 1370. Postán
 utánvétellel szállítunk. A borítékra kér-
 jük ráírni: „MEGRENDELÉS”

A megrendelő neve:
 Pontos címe:

S-VHS

A jövő videoja

(VAGY MÁR A JELEN?)

A Panasonic cég 1988. május 13-án sajtókonferencián jelentette be hivatalosan a Super-VHS (S-VHS) rendszer bevezetését Európában. A JVC (a VHS rendszer kitálója) sem akarta, hogy az európai premiert elkaparintásuk előlé, ezért egy zártkörű bemutatót tartott Londonban ugyanebben az időben. Nem mintha a két vállalat különösebben rivalizálna egymással, hiszen közös érdekeket képviselnek, mert mindketten a Matsushita japán konzernhez tartoznak. Az S-VHS bemutatkozása csak Európában újdonság, mert Japánban és Amerikában már több mint egy éve működik a rendszer, kiváló tapasztalatokkal. A JVC és a Panasonic bemutatói megerősítették a korábbi tapasztalatokat, hogy az S-VHS európai verziója is – vagyis a PAL/SECAM változat – képélesség, részletfelbontás, színminőség és zaj szempontjából jelentős minőségi ugrás. A száraz technikai adatok alig képesek érzékelni azt a változást, amit a látvány nyújt. A jó VHS videomagnók felbontása maximumán 240 függőleges vonal felismerését teszik lehetővé a képernyőn. A JVC, a Panasonic és a Blaupunkt S-VHS videói csaknem kétszer annyit tudnak a 400 soros bontásukkal. Meg kell jegyezni, hogy a tv által sugárzott adásból is csak maximumán 330 soros bontást lehet kicsikarni.

Az elektronikus zajelnyomás, a finomabb szalaganyag és az eddig csak professzionális technikában alkalmazott fejanyag az S-VHS vide-

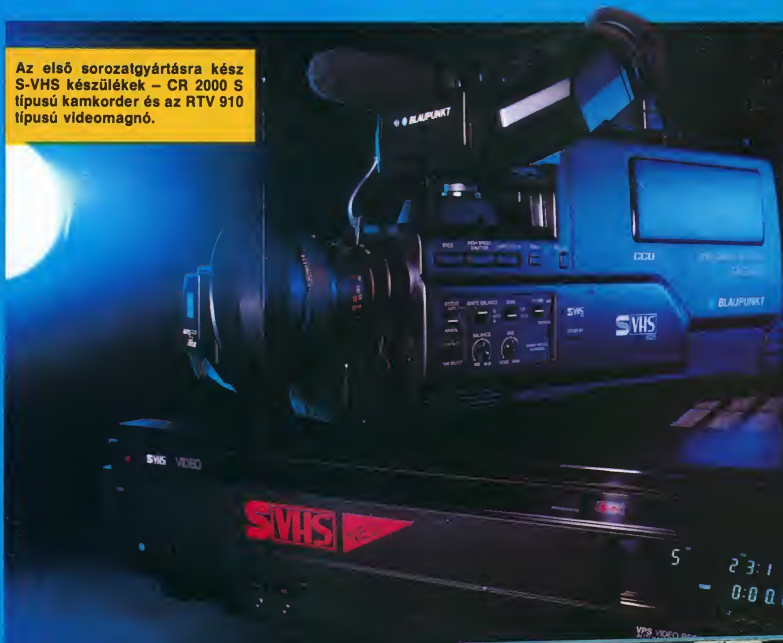
óknál jelentős zajcsökkenést eredményezett. A nyereség a Blaupunkt szerint mintegy 3 dB-nyi. Ez a plusz nemcsak a képminőség javulásán látszik meg közvetlenül, hanem az eddigi másolásoknál tapasztalható drasztikus minőségi veszteségeket is észrevehetően csökkenti.

A megnövelt felbontású rendszer következtében színzavarok léptek fel a tv-képen, ezt kiküszöbölni csak egy radikális megoldással lehetett, ami viszont a kompatibilitás rovására ment; az

eddig szokásos közös jelfeldolgozással szakítottak. A szín- és a világosságjelek az S-VHS-nél külön utakon haladnak, mind a videóban, mind a tv-készülékhez történő átadásnál. Hogy ezek a módosulások mit eredményeztek, azt csak egy VHS és egy S-VHS képanyag – azonos műsorral – egyszerre történő nézése tudja kellően demonstrálni, mert ekkor látszik meg tulajdonképpen, hogy milyen felületes, életlen és durva valójában a hagyományos VHS-kép.

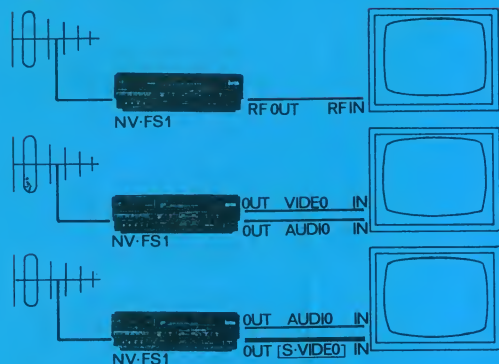
Nagy probléma, hogy ilyen képminőséget egyetlen tv-adó sem produkál, műsoros kazetták egyelőre nincsenek kilitásban, megfelelő jelforrásnak a Superminőséghez jelenleg csak a képlemez látszik. Igaz viszont az az elmélet, miszerint „ha a tv-nek tökéletes képet kell felrajzolnia, akkor a felrajzoló rendszerben részt vevő alkotóelemeknek legalább egy kategóriával jobbnak kell lenniük, mint a tv-szabvány”. Ez is történik valójában, mert ha egy S-

Az első sorozatgyártásra kész S-VHS készülékek – CR 2000 S típusú karkorder és az RTV 910 típusú videomagnó.

VHS magnóval tv-képet rögzítünk, ugyanazt a minőséget kapjuk vissza, mint az eredeti kép volt. Az így kapott eredmény már önmagában nyomós érv az S-VHS mellett.

A „super” tökéletes minősége jelenleg leginkább egy S-VHS kamkorderrel végzett felvétel alapján mérhető le. A lehetőség erre is megvan, mert készen áll egy teljes formátumú CR-2000S típusú, tekintélyes súlyú (2,7 kg) készülék. A tízszeres zoomoptika mögött 420000 képpontos

CCD képzetapogató helyezkedik el. A chipnek 420 soros vízszintes felbontást tisztán kell tudnia. Hogy a 420 sor mit jelent a gyakorlatban, azt elmondani nem lehet, azt látni kell, csak úgy lehet kellően értékelni. A készülék felszereltsége irigykedést válthatna ki a profi operatőrökből is, olyan magas komfortú. Azért, hogy a vágási másolásnál a csodálatos képminőség ne szenvedjen károsodást – meg egyáltalán a külön világosság-és színejfeldolgozás folytán –, egy új negypólusú, úgynevezett „Hosiden” csatlakozóval látták el. A másolási próbák eredményei alapján megállapítható, hogy az első másolatnál alig tapasztalható minőségromlás, csak a másolat másolatán tűnik fel a VHS-re jellemző színvesztés és a kissé megnövekedett zaj a képben. Ha valaki S-VHS-ről VHS-re másol, olyan másodpéldányhoz jut, ami VHS mértékkel mérve párját ritkítja. (Nyilvánvaló persze, ha valaki az S-VHS kamkorder egy olyan tv-készülékhez csatlakoztatja, amelyik nem rendelkezik S-VHS csatlakozóval,

nem várhat olyan minőségű képet, amit a „super” tudna nyújtani, mivel a tv 330 sorosnál jobb bontást nem képes produkálni, tehát a 420 sorról szó sem lehet!)

Végül egypár szót kell ejteni azokról a készülékekről is, amelyekben a S-VHS videó műsorát nézni is lehet. A tv-gyártóknak nehéz feladatot kell megoldaniuk, mert új csatlakozótípust kell készülékeikbe beépíteniük és természetesen némi áramköri módosítást is végre kell hajtaniuk az S-VHS fogadásának érdekében (az új csatlakozó az S-terminál, más néven Hosiden csatlakozó). Mégsem ijedtek meg a feladattól, és állítják, hogy mire az S-VHS készülékek a piacon lesznek, addigra a hozzájuk való tv-k is elkészülnek.

A tv-n kapott kép még mindig lényegesen tisztább, jobb, mint amit a videomagnóktól megszoktunk, vagyis azonnal tapasztalható a minőségi ugrás a VHS-ről az S-VHS-re.

Másik érdekesség az S-VHS longplay üzemmódja, melyről külön beszélni kell. A normál VHS-hez képest megszokott

NV-FS 1 + hagyományos tv = jó képminőség. Ha antennakábelrel kötjük össze a készüléket, a kép nem éri el a tv (sugárzott) képminőségét.

NV-FS 1 + AV csatlakozó tv = jobb képminőség. AV csatlakozó használatával az S-VHS-video képminősége eléri a tv (sugárzott) képminőségét.

NV-FS 1 + S-terminálos tv = a legjobb képminőség. A S-VHS képminősége jelentősen meghaladja a jelenlegi tv (sugárzott) képminőségét.

vesztések ezen a „takaré” üzemenköl sem olyan észrevehető. Az S-VHS longplay még mindig magasabban áll az öreg VHS standard felett van. Ezzel bizonyos mértékig kompenzálható a szalag többletköltsége, mert jelenleg egy szalag 30 márká körül van, tehát a játékió meghosszabbításával 360 percre az ár elviselhetőbbé válik.

Felmerül még egy kérdés: aki S-VHS-re adja a fejét, mitfog

Nagyobb felbontás

VHS – A VHS-rendszer az első naptól kezdve változatlan maradt tíz éven keresztül. A képjel a kazettán a 3,8 MHz-es frekvenciájában kerül felrögzítésre. A hely (fóka) = 1 MHz) így max. 240 soros felbontáshoz (3 MHz) elegendő.

S-VHS – A S-VHS 60%-kal nagyobb sávszélességgel rendelkezik a képjel felrögzítéséhez, mint a VHS, azaz 1,6 MHz. A megnövelt frekvenciájú kazettára 5,4–7 MHz közötti tartományban kerül rá. Az eredmény 400 soros képfelbontás, vagyis 3 MHz. A sáv szélesítésének hátránya, hogy lényegesen nagyobb követelményeket támaszt a felrögzítési technikával szemben, és az S-VHS-szalagok az említett frekvenciákon miatt nem játszhatók le normál VHS-videóval.

Tisztább színsvétválasztás

A VHS videókészülék a képjel a színes televízióval megszokott

csinálni a meglévő régi VHS-kazettáival? Nem kell félni, mert az S-VHS készülék a hagyományos VHS felvételeket minden további nélkül le tudja játszani, sőt valamivel jobb minőségben, mint a legjobb VHS video. Aki átáll VHS-ről S-VHS-re, a régi kazettáit változatlanul használhatja, annál is inkább, mert az S-VHS magnó két készülék egyben: gombnyomásra a régi VHS norma szerint is fel tud venni, így ezzel olyan felvételeket tud előállítani, amelyek a normál videón is lejátszhatók. Nem ilyen egyszerű a helyzet, ha S-VHS felvételt akarunk normál készüléken lejátszani, mert csak zavaros fekete-fehér képet kapunk. Aki tehát S-VHS

A „kék bolygó” fejjel lefele.
A világűrben nincs többé
„lent” és „lent”.

A világűrben
munkavégzésre
használatos
kamera.

Videospion

Az NSZK egy 70 000 lakosú városában működik a 24 fővel dolgozó aqua-tv cég. Huszonnégy munkatársa készíti azokat a speciális videokamerákat, amelyek az űrhajósok megfigyelésére, tudományos kísérletekre és más titkos kutatásokra szolgálnak.

Ez a picinyke cég – amint a nyugatnémet Video Magazin cikkében olvashatjuk – egyike a világ vezető speciális kameragyártóinak. Nevüket kezdeli tevékenységükből nyerték, mert első termékeik kimondottan víz alatti kamerák voltak, innen az „aqua” elnevezés, de egyidejűleg meghatározó volt a követelmények szempontjából is, mert termékeiknek a nagy nyomás miatt különlegesen erősnek, valamint kicsinek kellett lenniük, hogy akár 10 cm átmérőjű csövekben is keresztülvezethetők legyenek. Ráadásul ezek

még csöves képbontó kivitelűek voltak, mert csak 1983-ban jelent meg az első félvezető eszközzel működő német kamera, ami a videotechnika forradalmasítását jelentette.

Az NSZK hozzájárult az Ariane és a Hermes rakéta-programhoz, de komoly érdekeltiségei vannak az amerikai űrhajózási programban is. Így részt vettek a Spacelab D1 műhold előkészítési munkálataiban is, illetve az 1991-ben fellövésre kerülő Spacelab D2 előkészítési

munkálatainak is részesei, elsősorban az aqua-tv kameráin keresztül.

Ezek a kamerák nemcsak szuper-kisméretűek, -erősek és -fényérzékenyek, színhűségük és felbontásuk is a párját ritkítja. 1984-ben készült az első igazán kisméretű kamera CCD képbontóval SM 72 típusnévvel, méretei

60 × 30 × 40 mm. Még ugyanabban az évben megjelentek egy nagy felbontású kamerával is, a HR 600-zal. Az egész 450 grammot nyomott. 58 × 65 × 95 mm-es térfogatban, vízszintes felbontása 480 sor, a függőleges pedig 460 sor volt. A csúcspont a HR 600 C3, ami egy nagy felbontású, 3 chipes (minden színre külön képbontó eszköz) színes kamera. Tudománya egy abszolút korrekt, geometriai torzításoktól és konvergenciahibáktól mentes, színhelyes kép, amely jellemzők az egész kép felületére érvényesek. Feltételezik, hogy ilyen egész Európában senki nem tud készíteni.

Ezeket a kamerákat az űrhajózási programban felhasználják az űrhajósok

A Spacelab D2-1 amerikai űrhajó szállítja a világűrbe.

megfigyelésére, vagy tudományos kísérletek nyomán követésére, mint például folyadékokban lezajló mozgások figyelésére, valamint növények és állatok viselkedésének tanulmányozására. Ugyanezek a kamerák azonban felhasználhatók az iparban is, például a járművek, akár háromdimenziós képek átvitelére is, vagy kis kiegészítéssel infravörös felvételek is elvégezhetővé válnak. Természetesen a kamera önmagában nem elegendő. A járulékos elektronikákat is fejleszteni kell. Ez a világűrben azt jelenti, hogy mindennek biztosítani kell a távvezérelhetőséget. A látási irá-

nyoktól a fókuszig mindent, tehát ezeket a járulékos be-
rendezéseket is ez a miniatűr vállalat állítja elő, 24 dolgozóval. Piacuk nem csak a világűrre koncentrálódik, mert vevők közé tartozik a hadsereg, az atomenergiaipar, a nehézipar, a tudomány és így tovább.

(Illusztrációk a Video Magazin fotói alapján)

video computer

FERENC

1010 WIEN
Babenberger Str.1.
Tel: 5862181

AUSTRIA

SAKÜZLETEINK BÉCSBEN:

- A) 1010 WIEN BABENBERGER STR. 1-3. TEL.: 5682181
- B) 1010 WIEN ELISABETH STR. 24. TEL.: 568932
- C) 1010 WIEN GETREIDEMARKT 18. TEL.: 567153

**SANYO
ORION
FISHER
TOSHIBA
SIEMENS
HITACHI
SHARP
GRUNDIG
COMMODORE
AT-XT-PC
PHILIPS**

OKTÓBER 10-TŐL VIDEOVÁSÁR
- 20% KEDVEZMÉNY

A MÚZEUM MELLETTI BUSZPARKOLÓVAL SZEMBEN